Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 13. júna 2013 *

„Odvolanie — Kartely — Trh s butadiénovým kaučukom a butadiénstyrénovým kaučukom vyrábaným emulznou polymerizáciou — Stanovenie cieľových cien, rozdelenie zákazníkov dohodami o neútočení a výmena obchodných informácií — Dôkaz — Pripísateľnosť protiprávneho správania — Výška pokuty — Závažnosť a dĺžka trvania porušenia — Priťažujúca okolnosť — Opakované porušovanie“

Vo veci C-511/11 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 26. septembra 2011,

Versalis SpA, predtým Polimeri Europa SpA, so sídlom v Brindisi (Taliansko), v zastúpení: M. Siragusa, F. Moretti a L. Nascimbene, avvocati,

odvolateľka,

ďalší účastník konania:

Európska komisia, v zastúpení: V. Di Bucci, L. Malferrari a G. Conte, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano, sudcovia M. Berger (spravodajkyňa), A. Borg Barthet, E. Levits a J.-J. Kasel,

generálny advokát: Y. Bot,

tajomník: A. Impellizzeri, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 9. januára 2013,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: taliančina.

Rozsudok

1 Versalis SpA, predtým Polimeri Europa SpA (ďalej len „Versalis“) sa svojím odvolaním domáha, aby bol v celom rozsahu alebo čiastočne zrušený rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie z 13. júla 2011, Polimeri Europa/Komisia (T-59/07, Zb. s. II-4687, ďalej len „napadnutý rozsudok“), ktorým Všeobecný súd čiastočne zamietol jej žalobu smerujúcu k zrušeniu rozhodnutia Komisie K(2006) 5700 v konečnom znení z 29. novembra 2006 týkajúceho sa konania o uplatnení článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (vec COMP/F/38.638 – Butadiénový kaučuk a butadiénstyrénový kaučuk vyrábaný emulznou polymerizáciou) (ďalej len „sporné rozhodnutie“) v rozsahu, v akom sa týka tejto spoločnosti, alebo subsidiárne k zrušeniu, prípadne zníženiu pokuty, ktorá jej bola uložená.

2 Európska komisia podala vzájomné odvolanie smerujúce k zrušeniu napadnutého rozsudku v rozsahu, v akom ním Všeobecný súd čiastočne zrušil sporné rozhodnutie v súvislosti s pripísaním priťažujúcej okolnosti z dôvodu opakovaného porušovania a v dôsledku toho znížil sumu pokuty uloženej odvolateľke.

Okolnosti predchádzajúce sporu a sporné rozhodnutie

3 Dňa 7. júna 2005 Komisia začala konanie o uplatnení článku 81 ES a článku 53 Dohody o Európskom hospodárskom priestore z 2. mája 1992 [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 1, 1994, s. 3), týkajúce sa trhu s butadiénovým kaučukom (ďalej len „BK“) a butadiénstyrénovým kaučukom vyrábaným emulznou polymerizáciou (ďalej len „BSK“), ktoré sú syntetickými kaučukmi používanými hlavne pri výrobe pneumatík. Komisia zaslala prvé oznámenie o výhradách (ďalej len „prvé oznámenie“) najmä spoločnostiam Versalis, Eni SpA, ktorá je materskou spoločnosťou odvolateľky vlastniacou 100 % jej základného imania, a Syndial SpA, predtým EniChem SpA (ďalej len „Syndial“), ďalšej spoločnosti v rámci skupiny Eni.

4 Dňa 6. apríla 2006 Komisia prijala druhé oznámenie o výhradách (ďalej len „druhé oznámenie“). Po vypočúvaní podnikov z 22. júna 2006 sa Komisia rozhodla skončiť konanie najmä vo vzťahu k spoločnosti Syndial.

5 Správne konanie viedlo k tomu, že Komisia prijala 29. novembra 2006 sporné rozhodnutie. Podľa článku 1 tohto rozhodnutia Versalis, Eni SpA a ďalšie podniky, ktorým je určené uvedené rozhodnutie, a to Bayer AG (ďalej len „Bayer“), The Dow Chemical Company, Dow Deutschland Inc., Dow Deutschland Anlagengesellschaft mbH, Dow Europe GmbH (ďalej spoločne len „Dow“), Shell Petroleum NV, Shell Nederland BV a Shell Nederland Chemie BV (ďalej spoločne len „Shell“), Unipetrol a.s., Kaučuk a.s. (ďalej len „Kaučuk“) a Trade-Stomil sp. z o.o. (ďalej len „Stomil“), porušili článok 81 ES a článok 53 Dohody o Európskom hospodárskom priestore tým, že sa počas obdobia od 20. mája 1996 do 28. novembra 2002, pokiaľ ide o Versalis, zúčastnili na jedinej a pokračujúcej dohode, v rámci ktorej sa dohodli na cenových cieľoch, rozdelení zákazníkov dohodami o neútočení a výmene citlivých informácií o cenách, konkurentoch a zákazníkoch v sektoroch BK a BSK.

6 Podľa odôvodnenia 26 a nasl. sporného rozhodnutia činnosť týkajúcu sa dotknutých výrobkov v rámci skupiny Eni počas tohto obdobia najprv zabezpečovala spoločnosť EniChem Elastomeri Srl, ktorú nepriamo ovládala Eni SpA prostredníctvom svojej dcérskej spoločnosti EniChem SpA. Dňa 1. novembra 1997 sa EniChem Elastomeri Srl zlúčila so spoločnosťou EniChem SpA. Eni SpA kontrolovala 99,97 % spoločnosti EniChem SpA. Dňa 1. januára 2002 EniChem SpA previedla svoju strategickú chemickú činnosť vrátane činnosti spojenej s BS a BSK na spoločnosť Versalis. Eni SpA ovláda spoločnosť Versalis priamo a výlučne od 21. októbra 2002.

7 Pokiaľ ide o pokutu uloženú sporným rozhodnutím, táto pokuta bola stanovená na základe usmernení k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 Zmluvy o ESUO (Ú. v. ES C 9, 1998, s. 3; Mim. vyd. 08/001, s. 171, ďalej len „usmernenia“).

8 Komisia tak najprv posúdila porušenie ako „veľmi závažné“ a stanovila východiskovú sumu na výpočet pokuty diferenciáciou na základe predajov BK a BSK každého dotknutého podniku v roku 2001. Pokiaľ ide o EniChem, t. j. všetky spoločnosti, ktorých vlastníkom je Eni SpA, v zmysle odôvodnenia 468 sporného rozhodnutia dosiahol objem predajov BK a BSK v roku 2001 sumu 164,902 milióna eur. Vzhľadom na túto sumu bola EniChem prvým podnikom, pokiaľ ide o predaje BS a BSK, ktorý sa zúčastnil na predmetnom porušení. Na základe týchto skutočností Komisia stanovila základnú sumu pokuty uloženej spoločnosti Versalis na 55 miliónov eur.

9 Komisia následne uplatnila násobitele na účely zabezpečenia odstrašujúceho účinku odstupňované na základe celosvetových obratov dotknutých podnikov dosiahnutých počas roka 2005. Keďže sa Komisia domnievala, že ani v prípade spoločnosti Stomil, ktorej obrat predstavoval 38 miliónov eur, ani v prípade spoločnosti Kaučuk, ktorej obrat dosahoval 2,718 miliardy eur, nemal byť uplatnený nijaký násobiteľ, v prípade Bayer s obratom vo výške 27,383 miliardy eur uplatnila násobiteľ 1,5, v prípade Dow s obratom 37,221 miliardy eur násobiteľ 1,75, v prípade spoločností Eni SpA a Versalis s obratom 73,738 miliardy eur násobiteľ 2 a v prípade Shell s obratom 246,549 miliardy eur násobiteľ 3.

10 Okrem toho, pokiaľ ide o Versalis a Eni SpA, bola suma pokuty zvýšená o 65 % z dôvodu ich účasti na porušení počas obdobia šiestich rokov a šiestich mesiacov.

11 Napokon, keďže Komisia usúdila, že „EniChem“ už boli určené dve predchádzajúce rozhodnutia, ktorými boli konštatované porušenia práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže, a to rozhodnutia Komisie 86/398/EHS z 23. apríla 1986 týkajúce sa konania o uplatnení článku 85 Zmluvy o EHS (IV/31.149 – Polypropylén) [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 230, s. 1, ďalej len „rozhodnutie Polypropylén“) a 94/599/ES z 27. júla 1994 týkajúce sa konania o uplatnení článku 85 Zmluvy o ES (IV/31.865 – PVC) [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 239, s. 14, ďalej len „rozhodnutie PVC II“), zvýšila základnú sumu pokuty uplatnenú v prípade spoločnosti Versalis o 50 % z dôvodu opakovaného porušovania.

12 V dôsledku toho Komisia v článku 2 písm. c) sporného rozhodnutia uložila spoločnosti Versalis spoločne a nerozdielne s jej materskou spoločnosťou Eni SpA pokutu vo výške 272,25 milióna eur.

Konanie pred Všeobecným súdom a napadnutý rozsudok

13 Návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 20. februára 2007 Versalis podala žalobu smerujúcu predovšetkým k zrušeniu sporného rozhodnutia a subsidiárne k zrušeniu alebo zníženiu pokuty, ktorá jej bola uložená. Na podporu svojich návrhov uviedla šestnásť žalobných dôvodov.

14 Tieto žalobné dôvody sa zakladali najmä na porušení práva na obhajobu (tretí žalobný dôvod), protiprávnom pripísaní porušenia tejto spoločnosti (siedmy žalobný dôvod), ako aj na nepodloženom zistení existencie kartelu a účasti tejto spoločnosti na ňom (ôsmy a deviaty žalobný dôvod). Odvolateľka, pokiaľ ide o výšku pokuty, ktorá jej bola uložená, poukázala na nedôvodnú povahu posúdenia závažnosti porušenia (desiaty žalobný dôvod), nesprávnosť určenia násobiteľa na účely zabezpečenia odstrašujúceho účinku (dvanásty žalobný dôvod), ako aj na neoprávnené zvýšenie základnej sumy pokuty z dôvodu opakovaného porušovania (štrnásty žalobný dôvod).

15 V napadnutom rozsudku Všeobecný súd uviedol najmä tieto skutočnosti.

16 Pokiaľ ide o údajné porušenie práva na obhajobu vyplývajúce z rozdielu medzi druhým oznámením a sporným rozhodnutím, Všeobecný súd v bode 84 napadnutého rozsudku usúdil, že tento žalobný dôvod vychádza z predpokladu, podľa ktorého „v oznámení o výhradách Komisia konštatovala zodpovednosť spoločnosti EniChem SpA (neskôr Syndial) za obdobie od 20. mája 1996 do 1. januára

2002, zatiaľ čo v [spornom] rozhodnutí Komisia konštatuje iba zodpovednosť [spoločnosti Versalis], a to aj počas vyššie uvedeného obdobia, počas ktorého [Versalis] nevykonával činnosť vo výrobe a distribúcii dotknutých výrobkov“.

17 Všeobecný súd však v bode 85 napadnutého rozsudku uviedol, že v druhom oznámení sa konštatuje, že Versalis sa mala „považovať za zodpovedn[ú] za porušenie v období od 20. mája 1996 do 28. novembra 2002“, a konštatoval „rovnako ako [sporné] rozhodnutie (odôvodnenia 365 až 373) zodpovednosť [spoločnosti Versalis] za celé obdobie porušenia“. Všeobecný súd v bode 86 tohto rozsudku konštatoval, že toto oznámenie okrem iného spresňuje, že „keďže EniChem SpA v čase od 1. januára do 20. októbra 2002 vlastnil[a] 100 % základného imania [spoločnosti Versalis], musí Syndial solidárne zodpovedať za porušenie, ktorého sa dopustil[a] [Versalis] v tomto období“. Podľa Všeobecného súdu z toho vyplýva, „že druhé oznámenie… konštatuje zodpovednosť Syndialu iba ako materskej spoločnosti [spoločnosti Versalis] za obmedzené obdobie od 1. januára do 20. októbra 2002, a nie za celú dobu trvania porušenia“. Všeobecný súd v bode 87 uvedeného rozsudku dospel k záveru, že predpoklad spoločnosti Versalis je nesprávny.

18 Pokiaľ ide o pripísanie porušenia odvolateľke, Všeobecný súd uviedol, že pokiaľ dva subjekty tvoria tú istú hospodársku jednotku, skutočnosť, že jeden subjekt, ktorý sa dopustil porušenia, ešte stále existuje, sama osebe nebráni tomu, aby bola sankcia uložená druhému subjektu, na ktorý prvý subjekt previedol svoje hospodárske činnosti. Podľa Všeobecného súdu to isté platí aj vtedy, ak tieto subjekty boli ovládané tou istou osobou a uplatňovali v podstate rovnaké obchodné pokyny.

19 Všeobecný súd v bode 126 napadnutého rozsudku usúdil, že v prejednávanom prípade nie je „sporné, že v čase svojho protiprávneho správania boli EniChem SpA a [Versalis] priamo či nepriamo v úplnom vlastníctve tej istej spoločnosti, a to Eni [SpA]“. Podľa Všeobecného súdu za týchto okolností „zásada osobnej zodpovednosti nebráni tomu, aby bola sankcia za porušenie, ktorého sa dopúšťal[a] najprv EniChem SpA a v ktorom ďalej pokračoval[a] [Versalis], uložená súhrnne [spoločnosti Versalis]“. Okrem toho Všeobecný súd v bode 129 uvedeného rozsudku usúdil, že „sankcia uložená podniku, ktorý právne naďalej existuje, ale už nevykonáva hospodársku činnosť, môže nemať odradzujúci účinok“ a že „podniky by sa mohli vyhnúť sankciám iba tým, že ich identita sa zmenila v dôsledku reštrukturalizáci[í], prevodov alebo iných právnych alebo organizačných zmien“.

20 Pokiaľ ide o žalobný dôvod založený na nepodloženom zistení existencie kartelu, Všeobecný súd v bode 168 napadnutého rozsudku najprv rozhodol, že tvrdenie spoločnosti Versalis smerujúce proti časti 4.3 sporného rozhodnutia s názvom „Stretnutia kartelu“, „ktorej podstatné skutkové a právne zložky sú zhrnuté iba v prílohách A 23 až A 25 žaloby, nespĺňa požiadavky stanovené v článku 21 Štatútu Súdneho dvora [Európskej únie] a v článku 44 ods. 1 písm. c) Rokovacieho poriadku [Všeobecného súdu]“. Všeobecný súd preto rozhodol, že uvedené tvrdenie je neprípustné.

21 Okrem toho, čo sa týka údajných rozporov medzi niektorými vyhláseniami, ktoré počas správneho konania urobili Bayer a Dow, a ďalšími vyhláseniami zamestnancov týchto spoločnosti, Všeobecný súd v bodoch 180 a 198 napadnutého rozsudku najmä konštatoval, že „odpovede poskytnuté v mene podniku ako takého sú vierohodnejšie než odpovede poskytnuté jeho zamestnancom bez ohľadu na jeho skúsenosti alebo názor“.

22 Pokiaľ ide o posúdenie predmetného porušenia ako „veľmi závažného“, Všeobecný súd v bode 222 tohto rozsudku pripomenul, že sporné rozhodnutie sankcionovalo uzavretie dohody týkajúcej sa cenových cieľov, rozdelenia trhu a výmeny citlivých obchodných údajov a že tieto postupy sú svojou povahou veľmi závažnými porušeniami. Všeobecný súd doplnil, že Komisia v tomto rozhodnutí uviedla, „že nie je možné zmerať konkrétny dopad kartelu“, ktorý sa vzťahoval na celé územie Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), zatiaľ čo „dotknuté dohody boli podnikmi zrealizované, a mali teda následok na trhu“. V bode 228 uvedeného rozsudku Všeobecný súd zamietol tvrdenia spoločnosti Versalis vychádzajúce z neexistencie takýchto účinkov. Pokiaľ ide o veľkosť trhu, ktorá je iba jedným z mnohých faktorov, ktoré mohla Komisia zohľadniť, Všeobecný súd v bode 229 toho

istého rozsudku rozhodol, že „nič neumožňuje domnievať sa, že Komisia sa v [spornom] rozhodnutí dopustila pochybenia, keď ocenila relevantný trh na sumu ‚aspoň' 550 miliónov eur v roku 2001[, a že by prípadné] nesprávne zníženie tohto čísla bolo bývalo na škodu [spoločnosti Versalis]".

23 Pokiaľ ide o žalobný dôvod založený na protiprávnom uplatnení násobiteľa na účely zabezpečenia odstrašujúceho účinku, Všeobecný súd v bode 250 napadnutého rozsudku usúdil, že faktory, na základe ktorých mohla Komisia v prípade spoločností Eni SpA a Versalis stanoviť násobiteľ, jasne vyplývajú zo sporného rozhodnutia, pričom z tohto rozhodnutia nevyplýva, že by Komisia výslovne uviedla iné faktory než celkové obraty a relatívnu veľkosť dotknutých podnikov. Všeobecný súd v bode 251 uvedeného rozsudku uviedol, že celosvetové obraty v roku 2005 predstavovali 27,383 miliardy eur v prípade Bayer, 37,221 miliardy eur v prípade Dow (teda o 35,93 % viac ako Bayer) a 73,738 miliardy eur v prípade EniChem (teda o 169,28 % viac ako Bayer a o 98,11 % viac ako Dow).

24 Za týchto okolností skutočnosť, že násobiteľ uplatnený v prípade spoločnosti Versalis bol v porovnaní s násobiteľom uplatneným v prípade Dow zvýšený o 14,28 % (2 v porovnaní s 1,75), pričom samotný násobiteľ uplatnený v prípade Dow bol zvýšený o 16,66 % v porovnaní s násobiteľom uplatneným v prípade Bayer (1,75 v porovnaní s 1,5), nemohla podľa Všeobecného súdu predstavovať porušenie zásady rovnosti zaobchádzania. Naopak, Všeobecný súd v bode 251 napadnutého rozsudku usúdil, že Komisia mohla na tomto základe stanoviť ešte vyšší násobiteľ. Všeobecný súd v tom istom bode tiež pripomenul, že vzhľadom na to, že Komisia nie je pri stanovení výšky pokuty povinná použiť presný matematický vzorec, nedopustila sa zjavne nesprávneho posúdenia, keď pri výbere násobiteľov, ktoré použila, zohľadnila rozdiel v hospodárskej sile dotknutých podnikov.

25 Pokiaľ ide o zvýšenie pokuty z dôvodu opakovaného porušovania, Všeobecný súd v bodoch 296, 298 a 299 napadnutého rozsudku uviedol, že sporné rozhodnutie odkazuje na rozhodnutia Polypropylén a PVC II a skutočnosť, že „EniChem" bola adresátom týchto rozhodnutí. Podľa Všeobecného súdu sa Komisia v podstate domnievala, že ten istý podnik v zmysle článku 101 ZFEÚ sa opakovane dopustil protiprávneho správania. V tomto kontexte však Všeobecný súd pripomenul, že Komisia „v odôvodnení 487 [sporného] rozhodnutia odkazuje na výraz ‚EniChem' len všeobecne, pričom tento výraz je v odôvodnení 36 [sporného] rozhodnutia definovaný ako ‚každá spoločnosť, ktorú vlastní Eni SpA'". Podľa Všeobecného súdu je uvedený výraz „nepresný, a to prinajmenšom pokiaľ ide o právnické osoby, ktoré tvoria hospodársku jednotku uvedenú v rozhodnutiach Polypropylén a PVC II". Všeobecný súd ďalej uviedol, že „spoločnosť Anic [SpA] uvedená v rozhodnutí Polypropylén nie je medzi právnickými osobami spomenutými v [odôvodneniach 26 až 35 sporného rozhodnutia, ktorých cieľom je] v podstate opísať vývoj spoločností vo vlastníctve Eni [SpA] počas porušovania, ku ktorému došlo po prijatí rozhodnutí Polypropylén a PVC II".

26 V bode 300 napadnutého rozsudku Všeobecný súd uviedol, že Komisia „v poznámke pod čiarou 262 [sporného] rozhodnutia odkazuje na rozhodnutia Polypropylén a PVC II, pričom uvádza, že ‚Eni' bola uvedená v týchto rozhodnutiach", že výraz „Eni" nebol „v [spornom] rozhodnutí… predmetom textovej skratky", pretože na účely označenia spoločnosti Eni SpA „ako matersk[ej] spoločnos[ti] ostatných spoločností… použi[la] výraz ‚Eni SpA'". Všeobecný súd však v bode 301 napadnutého rozsudku usúdil, že „aj keby mala Komisia pri použití výrazu ‚Eni'… na mysli spoločnosti, ktoré sú súčasťou ‚podniku' v zmysle článku 81 ES tvoreného právnickými osobami, ktoré ovláda Eni, [bolo potrebné] zdôrazniť, že Komisia neuviedla v tejto súvislosti v [spornom] rozhodnutí žiadnu podrobnú a presnú informáciu". Podľa Všeobecného súdu „[sa] Komisia… obmedz[ila] na to, že vo svojich písomných podaniach na Všeobecný súd uv[iedla], že Eni ‚úplne' ovládala spoločnosti uvedené v rozhodnutiach Polypropylén a PVC II". Všeobecný súd ďalej uviedol, že „toto tvrdenie však okrem toho, že n[ebolo] potvrdené žiadnym dôkazným prostriedkom, nebolo prevzaté do [sporného] rozhodnutia".

27 V bode 302 napadnutého rozsudku Všeobecný súd usúdil, že „v tomto prípade [bol] vývoj štruktúry a ovládania dotknutých spoločností zvlášť zložitý" a že „rozhodnutie Polypropylén bolo adresované spoločnosti Anic [SpA] bez toho, aby sa v ňom objavilo meno Eni [SpA]". „Pokiaľ ide o rozhodnutie PVC II, [podľa Všeobecného súdu] Komisia spom[enula] v jeho odôvodnení 8 to, že spoločnosť Anic

[SpA] ‚sa stala' EniChem SpA, a v odôvodnení 43 to, že tento vývoj bol spôsobený ‚rôznymi reorganizáciami' bez ďalšieho spresnenia". Všeobecný súd uviedol, že „navyše ani v tomto rozhodnutí sa neobjavuje meno Eni [SpA]" a že „v tomto kontexte prináležalo Komisii, aby bola zvlášť presná a uviedla všetky podrobné informácie nevyhnutné pre záver, že spoločnosti uvedené v [spornom] rozhodnutí a spoločnosti uvedené v rozhodnutiach Polypropylén a PVC II tvorili ten istý ‚podnik'", čo neurobila.

28 V dôsledku toho Všeobecný súd prijal žalobný dôvod založený na neodôvodnenej povahe zvýšenia základnej sumy pokuty z dôvodu opakovaného porušovania, zrušil článok 2 písm. c) sporného rozhodnutia v rozsahu, v akom stanovil sumu pokuty uloženej žalobkyni na 272,25 milióna eur, a stanovil túto sumu na 181,5 milióna eur. V zostávajúcej časti žalobu zamietol a rozhodol, že každý z účastníkov konania znáša vlastné trovy konania.

Návrhy účastníkov konania

29 Spoločnosť Versalis navrhuje, aby Súdny dvor:

— zrušil v celom rozsahu alebo čiastočne napadnutý rozsudok v rozsahu, v akom ním Všeobecný súd zamietol jej žalobu vo veci T-59/07, a v dôsledku toho

— zrušil v celom rozsahu alebo čiastočne sporné rozhodnutie,

— a/alebo zrušil alebo aspoň znížil pokutu, ktorá jej bola uložená týmto rozhodnutím,

— subsidiárne zrušil v celom rozsahu alebo čiastočne napadnutý rozsudok v rozsahu, v akom ním Všeobecný súd zamietol jej žalobu vo veci T-59/07, a vrátil vec Všeobecnému súdu, aby vo veci rozhodol na základe rozhodnutia, ktoré prijme Súdny dvor,

— uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania na tomto stupni, ako aj trovy konania vo veci T-59/07,

— zamietol vzájomné odvolanie Komisie a uložil jej povinnosť nahradiť trovy konania.

30 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:

— zamietol odvolanie,

— zrušil napadnutý rozsudok v rozsahu, v akom ním Všeobecný súd čiastočne zrušil sporné rozhodnutie v súvislosti s pripísaním priťažujúcej okolnosti z dôvodu opakovaného porušovania, a v dôsledku toho znížil sumu pokuty a

— uložil odvolateľke povinnosť nahradiť trovy konania.

O hlavnom odvolaní

31 Na podporu svojich návrhov Versalis uvádza šesť odvolacích dôvodov smerujúcich k zmene napadnutého rozsudku a zrušeniu sporného rozhodnutia.

32 Prvý odvolací dôvod sa zakladá na tom, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia a nesprávne vyložil druhé oznámenie, keď vylúčil existenciu porušenia práva na obhajobu vyplývajúcu z odchýlky medzi týmto oznámením a sporným rozhodnutím. Druhý odvolací dôvod sa zakladá na nesprávnom právnom posúdení, pokiaľ ide o pripísanie predmetného porušenia spoločnosti Versalis,

ako aj na nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku v tejto súvislosti. Tretí odvolací dôvod sa v podstate zakladá na porušení práva Únie, skreslení dôkazov, ako aj na nevykonaní úplného súdneho preskúmania Všeobecným súdom. Štvrtý odvolací dôvod sa zakladá na nesprávnom výpočte pokút a nedôvodnom posúdení porušenia ako „veľmi závažného“, nedostatku odôvodnenia, ako aj na neúplnom súdnom preskúmaní. Piaty odvolací dôvod sa v podstate zakladá na nesprávnom posúdení a nedostatočnom odôvodnení, pokiaľ ide o nesprávnosť určenia násobiteľa a porušenie zásady rovnosti zaobchádzania Komisiou. Šiesty odvolací dôvod sa zakladá na tom, že Všeobecný súd porušil a nesprávne uplatnil právo Únie a nedostatočne odôvodnil napadnutý rozsudok, keď niektoré prílohy žaloby vyhlásil za neprípustné.

O prvom odvolacom dôvode založenom na nesprávnom právnom posúdení a zjavne nesprávnom výklade druhého oznámenia v rozsahu, v akom Všeobecný súd rozhodol o neexistencii porušenia práva na obhajobu vyplývajúceho z odchýlky medzi týmto oznámením a sporným rozhodnutím

Argumentácia účastníkov konania

33 Versalis tvrdí, že Komisia v druhom oznámení, a dokonca už aj v prvom oznámení, považovala túto spoločnosť za spoločne a nerozdielne zodpovednú spolu so spoločnosťou EniChem SpA (neskôr Syndial) za takmer celé obdobie trvania porušenia, hoci v sektoroch BK a BSK pôsobila až od 1. januára 2002. Komisia v spornom rozhodnutí naopak vylúčila akúkoľvek priamu pripísateľnosť spoločnosti Syndial a pripísala zodpovednosť za porušenie v celom rozsahu Versalis. Všeobecný súd zamietol žalobný dôvod založený na tejto odchýlke, pričom uviedol, že zodpovednosť spoločnosti Syndial sa v druhom oznámení uvádzala iba v súvislosti s obmedzeným obdobím a z toho vyplývala nesprávnosť predpokladu spoločnosti Versalis. Komisia však v bodoch 415 a 416 druhého oznámenia dospela k záveru, že Syndial sa osobne zúčastnila na porušení od 20. mája 1996 do 20. októbra 2002.

34 Versalis sa domnieva, že Všeobecný súd mal vzhľadom na to, že jej predpoklad bol v skutočnosti správny, vyhovieť žalobnému dôvodu založenému na porušení práva na obhajobu. Táto spoločnosť totiž nemala príležitosť reagovať na pripísanie zodpovednosti, ktoré sa nachádza v spornom rozhodnutí. Bolo totiž potrebné, aby skutočnosť, keď je spoločnosť spoločne a nerozdielne zodpovedná spolu s ďalšou spoločnosťou, bola odlíšená od skutočnosti, keď je spoločnosť zodpovedná ako jediná alebo je spoločne zodpovedná s jedinou spoločnosťou, keďže spoločnosti, ktorým sa ukladá pokuta, ktorá musí byť spoločne a nerozdielne zaplatená, sú v zásade povinné podieľať sa v rovnakom rozsahu na jej zaplatení. Okrem toho odvolateľka si v konaní pred Komisiou zvolila svoju stratégiu obhajoby tak, že zohľadnila skutočnosť, že druhé oznámenie predpokladalo spoločnú a nerozdielnu zodpovednosť spoločnosti Syndial za takmer celé porušenie. Versalis sa preto rozhodla koncentrovať svoju obhajobu na udalosti, ktoré nastali v období, počas ktorého sama spravovala predmetnú činnosť, t. j. od 1. januára do 28. novembra 2002.

35 Komisia v podstate odpovedá, že v bode 416 druhého oznámenia jasne poukázala na osobnú zodpovednosť spoločnosti Versalis za predmetné porušenie v období od 20. mája 1996 do 28. novembra 2002 a spoločnosti Syndial v období od 20. mája 1996 do 20. októbra 2002. V bode 353 tohto oznámenia tiež usúdila, že Syndial mohla byť posúdená ako spoločne a nerozdielne zodpovedná za porušenie, ktorého sa dopustila spoločnosť Versalis v období medzi 1. januárom a 20. októbrom 2002. V uvedenom rozhodnutí tak bola odvolateľke vytýkaná osobná zodpovednosť za celé obdobie trvania kartelu.

36 Podľa Komisie možno sotva uveriť tomu, že by sa Versalis rozhodla neobhajovať sa náležitým spôsobom výlučne z dôvodu, že časť sankcie týkajúcu sa zodpovednosti za obdobie od 1. januára do 20. októbra 2002 mohla znášať spoločne a nerozdielne spolu s ďalšou spoločnosťou v rámci tej istej skupiny. Versalis a Syndial sa rozhodli koordinovať svoju obhajobu tým, že sa zamerali na rôzne

obdobia, avšak v prípade zostávajúcich období každá výslovne odkázala na vyjadrenie druhej. Versalis sa nesnažila preukázať, že by konanie mohlo viesť k inému výsledku, pokiaľ by druhé oznámenie vylúčilo zodpovednosť spoločnosti Syndial.

Posúdenie Súdnym dvorom

37 Čo sa týka zistení Všeobecného súdu v bodoch 84 až 87 napadnutého rozsudku, podľa ktorých jednak druhé oznámenie uvádzalo zodpovednosť spoločnosti Syndial ako materskej spoločnosti spoločnosti Versalis iba v prípade obmedzeného obdobia od 1. januára do 20. októbra 2002, a nie v prípade celého obdobia trvania porušenia, a jednak žalobný dôvod, ktorý uviedla spoločnosť Versalis v konaní pred Všeobecným súdom, založený na odchýlke medzi týmto oznámením a sporným rozhodnutím, sa preto zakladal na nesprávnom predpoklade, treba konštatovať, že tieto zistenia sú v skutočnosti nepresné.

38 Ako totiž Versalis správne uviedla vo svojom odvolaní, v bode 416 druhého oznámenia sa uvádza, že Syndial bola súčasťou podniku tvoreného spoločnosťami Eni SpA, Versalis a Syndial, ktorý sa v období od 20. mája 1996 do 20. októbra 2002, a nie iba v období od 1. januára do 20. októbra 2002, dopustil predmetného porušenia. Všeobecný súd tak nemohol založiť zamietnutie žalobného dôvodu uvedeného spoločnosťou Versalis a založeného na odchýlke medzi druhým oznámením a sporným rozhodnutí, ktoré na rozdiel od tohto oznámenia nebolo adresované spoločnosti Syndial, iba na úvahe, že tento žalobný dôvod vychádzal z „nesprávneho“ predpokladu.

39 Treba však konštatovať, že Všeobecný súd sa nedopustil pochybenia, keď rozhodol, že sporné rozhodnutie neobsahovalo v tomto kontexte pochybenie, ktoré by v prípade spoločnosti Versalis predstavovalo porušenie práva na obhajobu.

40 Ako totiž presne vyplýva z tohto bodu 416, Komisia dospela k záveru, že v období od 20. mája 1996 do 20. októbra 2002, t. j. takmer počas celého obdobia trvania porušenia, tvorili spoločnosti Eni SpA, Versalis a Syndial v každom prípade jeden podnik v zmysle článku 101 ZFEÚ. Versalis preto nemohla mať pochybnosti, pokiaľ ide o skutočnosť, že jej bolo pripísané protisúťažné správanie podniku, ktoré bolo takto vymedzené, a teda aj akékoľvek protisúťažné správanie spoločnosti Syndial. Bez ohľadu na túto skutočnosť, hoci sa spoločnosť Versalis rozhodla nezaujať stanovisko k údajnému protisúťažnému správaniu v období od 20. mája 1996 do 1. januára 2002 a spoliehať sa v tejto súvislosti na obhajobu predloženú spoločnosťou Syndial, ide o rozhodnutie podniku, ktoré nemôže byť porušením práva na obhajobu. Navyše sa nezdá, že by toto rozdelenie úloh s cieľom odpovedať na výhrady Komisie spôsobovalo spoločnosti Versalis ujmu.

41 Skutočnosť, že Komisia v bode 353 druhého oznámenia uviedla, že spoločnosti Versalis a Syndial boli okrem iného spoločne a nerozdielne zodpovedné za porušenie v období od 1. januára do 20. októbra 2002, nemohla vyvrátiť tento záver. V uvedenom bode 353, tak ako to jasne vyplýva aj z bodov 354 až 356 tohto oznámenia, sa totiž iba zdôrazňuje, že aj počas tohto obdobia, keď Eni SpA iba nepriamo ovládala Versalis, existovala neprerušená hospodárska kontinuita, pokiaľ ide o podnik v zmysle článku 101 ZFEÚ tvorený spoločnosťami Eni SpA, Versalis a Syndial.

42 Navyše, hoci Versalis tvrdí, že hypotéza, podľa ktorej jej bola za porušenie pripísaná iba spoločná a nerozdielna zodpovednosť s dvoma ďalšími spoločnosťami, sa jednoznačne odlišuje od hypotézy, podľa ktorej jej bola pripísaná spoločná a nerozdielna zodpovednosť s jedinou ďalšou spoločnosťou, vôbec neukazuje, ako by mohlo sporné rozhodnutie viesť k odlišnému výsledku v prípade, že by počas konania pred Komisiou vedela, že sporné rozhodnutie nebude adresované spoločnosti Syndial, ale výlučne spoločnosti Eni SpA a jej samotnej.

43 Z toho vyplýva, že tvrdenia založené na porušení práva na obhajobu, ktoré vyplýva z odchýlky medzi druhým oznámením a sporným rozhodnutím spočívajúcej v tom, že toto rozhodnutie nebolo napokon určené spoločnosti Syndial, uvedené na podporu prvého odvolacieho dôvodu nemajú právny ani skutkový základ a z tohto dôvodu, ktorý nahrádza dôvod uvedený Všeobecným súdom, musí byť tento odvolací dôvod zamietnutý.

O druhom odvolacom dôvode založenom na nesprávnom právnom posúdení, pokiaľ ide o pripísanie predmetného porušenia spoločnosti Versalis, ako aj na nedostatočnom odôvodnení zamietnutia tvrdení, ktoré odvolateľka v tejto súvislosti uviedla

Argumentácia účastníkov konania

44 Podľa spoločnosti Versalis Všeobecný súd porušil základnú zásadu osobnej zodpovednosti, keď zamietol žalobný dôvod založený na nesprávnom pripísaní zodpovednosti vyplývajúcej z udalostí, ktoré nastali v období od 20. mája 1996 do 1. januára 2002. Versalis sa totiž domnieva, že Komisia mala v prípade tohto obdobia identifikovať dve samostatné zodpovednosti, a to zodpovednosť spoločnosti Syndial a zodpovednosť jej samotnej.

45 Versalis v tejto súvislosti tvrdí, že Súdny dvor pripustil možnosť odchýlky zo zásady osobnej zodpovednosti iba výnimočne a za konkrétnych podmienok, ktoré v prejednávanom prípade nie sú splnené. Syndial totiž z právneho a ekonomického hľadiska neprestala existovať, činnosť spojená s BK a BSK nebola prevedená s cieľom vyhnúť sa uplatneniu pravidiel týkajúcich sa ochrany hospodárskej súťaže a Versalis, ako aj Syndial nepodliehajú tomu istému verejnému orgánu. Odvolateľka neurobila ani spontánne vyhlásenia, aby prevzala zodpovednosť za správanie spoločnosti Syndial.

46 Okrem toho podľa spoločnosti Versalis by nehrozila absencia odstrašujúceho účinku, ak by bola zodpovednosť pripísaná spoločnosti Syndial a nie jej samotnej, keďže táto spoločnosť naďalej vykonáva hospodársku činnosť a je schopná zaplatiť sumu sankcie. Riziko narušenia odstrašujúceho účinku však podľa judikatúry predstavovalo základný faktor umožňujúci neuplatniť zásadu osobnej zodpovednosti. Versalis v tejto súvislosti odkazuje najmä na bod 144 rozsudku z 29. marca 2011, ThyssenKrupp Nirosta/Komisia (C-352/09 P, Zb. s. I-2359).

47 V každom prípade Všeobecný súd nepreskúmal intenzitu ekonomických a organizačných väzieb medzi spoločnosťami Versalis a Syndial a iba konštatoval, že tieto dve spoločnosti „[boli] priamo či nepriamo v úplnom vlastníctve [spoločnosti Eni SpA]“. Všeobecný súd sa teda dopustil nesprávneho právneho posúdenia. Okrem toho ani dostatočne neodôvodnil zamietnutie tvrdení, ktoré mu boli v tejto súvislosti predložené.

48 Komisia odpovedá, že Súdny dvor neobmedzil prípad zodpovednosti nadobúdajúcej spoločnosti na situácie, keď postupujúca spoločnosť prestala vykonávať akúkoľvek hospodársku činnosť. Podľa judikatúry je rozhodujúcou iba existencia „štrukturálnych väzieb“ medzi dvoma spoločnosťami, ktoré sú súčasťou tej istej skupiny, pričom táto zásada sa neobmedzuje na situácie, keď dotknuté podniky podliehajú tomu istému verejnému orgánu.

49 Tvrdenie spoločnosti Versalis, podľa ktorého vzhľadom na to, že Syndial je existujúcou a fungujúcou spoločnosťou, nehrozila by absencia odstrašujúceho účinku v prípade, ak by bola zodpovednosť pripísaná spoločnosti Syndial a nie odvolateľke, pretože judikatúra neobmedzuje možnosť sankcionovať nadobúdajúci podnik na jediný prípad, keď postupujúca spoločnosť prestala z právneho a hospodárskeho hľadiska existovať, Komisia považuje za irelevantné.

50 Pokiaľ ide o hospodárske a organizačné väzby medzi spoločnosťami Versalis a Syndial, Súdny dvor v rozsudku zo 7. januára 2004, Aalborg Portland a i./Komisia (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Zb. s. I-123), rozhodol o existencii štrukturálnych väzieb

odôvodňujúcich uloženie sankcie nadobúdajúcej spoločnosti z dôvodu samotnej skutočnosti, že podnik, ktorý sa zúčastnil na karteli, previedol predmetné činnosti na inú spoločnosť, v ktorej vykonával 50 % kontrolu. V prejednávanom prípade je teda zrejmé, že existovala hospodárska kontinuita, keďže nadobúdateľ podliehal 100 % kontrole. Napadnutý rozsudok bol v tejto súvislosti dostatočne odôvodnený.

Posúdenie Súdnym dvorom

51 Podľa ustálenej judikatúry právo Únie v oblasti hospodárskej súťaže sa týka činností podnikov a pojem podnik zahŕňa každý subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť nezávisle od jeho právneho postavenia a spôsobu jeho financovania. Ak takýto subjekt porušuje predpisy hospodárskej súťaže, zodpovedá podľa zásady osobnej zodpovednosti za toto porušovanie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. decembra 2007, ETI a i., C-280/06, Zb. s. I-10893, body 38 a 39, ako aj citovanú judikatúru).

52 Súdny dvor už rozhodol, že ak dva subjekty tvoria ten istý hospodársky subjekt, skutočnosť, že subjekt, ktorý sa dopustil porušenia, ešte existuje, sama osebe nebráni tomu, aby bol sankcionovaný subjekt, na ktorý previedol svoje hospodárske činnosti. Takéto uplatnenie sankcie je prípustné najmä vtedy, ak tieto subjekty boli pod kontrolou tej istej osoby a vzhľadom na tesné väzby, ktoré ich spájajú z hospodárskeho a organizačného hľadiska, uplatňovali v podstate rovnaké obchodné pokyny (pozri rozsudok ETI a i., už citovaný, body 48 a 49, ako aj citovanú judikatúru).

53 Ako vyplýva z odôvodnení 368 a 369 sporného rozhodnutia, Komisia v prejednávanom prípade usúdila, že spoločnosti Eni SpA, Versalis a Syndial tvorili počas obdobia trvania predmetného porušenia jeden podnik. Okrem toho, keďže Eni SpA počas celého tohto obdobia vlastnila priamo alebo nepriamo celé alebo takmer celé základné imanie nielen spoločnosti Versalis, ale takisto aj spoločnosti Syndial, čo Versalis nespochybňuje, Komisia mohla v súlade s ustálenou judikatúrou vychádzať z domnienky, podľa ktorej Eni SpA skutočne uplatňovala rozhodujúci vplyv na svoje dcérske spoločnosti (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. mája 2012, Legris Industries/Komisia, C-289/11 P, body 46 až 48 a tam citovanú judikatúru). Táto domnienka nebola v tejto veci vyvrátená.

54 Vzhľadom na tieto skutočnosti treba konštatovať, že Komisia bola oprávnená prisúdiť spoločnosti Versalis všetky protiprávne konania, ktorých sa dopustila spoločnosť Syndial, a to bez ohľadu na skutočnosť, že Syndial naďalej existuje.

55 Toto zistenie nemožno vyvrátiť skutočnosťou, že Súdny dvor v už citovanom rozsudku ThyssenKrupp Nirosta/Komisia rozhodol, že predpoklad uvedený v bode 52 tohto rozsudku zahrnuje tiež prípad, keď subjekt, ktorý sa dopustil porušenia, prestal z právneho alebo hospodárskeho hľadiska existovať, keďže sankcii uloženej podniku, ktorý prestal vykonávať hospodársku činnosť, hrozí strata odstrašujúceho účinku (pozri rozsudok ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaný, bod 144), pretože z tohto rozsudku presne nevyplýva, že by sa pripísanie porušenia jednému subjektu, ktorý sa ho nedopustil, obmedzovalo iba na prípady, keď by uplatnenie sankcie vo vzťahu k spoločnosti, ktorá sa dopustila porušenia, nemalo odstrašujúci účinok.

56 Súdny dvor totiž v už citovanom rozsudku ETI a i., na ktorý výslovne odkázal v bode 144 už citovaného rozsudku ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, totiž rozhodol, že Komisia bola oprávnená pripísať predmetné porušenie spoločnosti, ktorá sa ho nedopustila, v prípade, keď subjekt, ktorý sa dopustil porušenia, naďalej existoval ako hospodársky subjekt na iných trhoch (pozri rozsudok ETI a i., už citovaný, bod 45). Súdny dvor pri tomto posúdení vychádzal zo skutočnosti, že dotknuté spoločnosti boli v čase ich protiprávneho správania vo vlastníctve toho istého verejnoprávneho subjektu (rozsudok ETI a i., už citovaný, bod 50).

57 Treba tiež konštatovať, že na rozdiel od toho, čo tvrdí Versalis, už citovaný rozsudok ETI a i. sa neobmedzuje na prípady, keď sú dotknuté subjekty ovládané verejnoprávnym orgánom. V bode 44 tohto rozsudku Súdny dvor totiž spresnil, že irelevantnou je takisto okolnosť, že o prevode činností nerozhodli súkromné subjekty, ale zákonodarca v kontexte privatizácie. Súdny dvor tak usúdil, že mohli existovať prípadné pochybnosti, pokiaľ ide o pripísateľnosť porušenia oprávnenému subjektu, aj za predpokladu spoločnej kontroly vykonávanej verejnoprávnym orgánom, pričom Súdny dvor tieto pochybnosti odstránil. Naopak, nijaká pochybnosť týkajúca sa takej pripísateľnosti nemôže existovať za predpokladu, keď túto kontrolu, tak ako v tomto prípade, vykonáva spoločnosť založená podľa súkromného práva.

58 Všeobecný súd sa vzhľadom na tieto skutočnosti nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď usúdil, že Komisia mohla platne pripísať všetky predmetné protisúťažné konania spoločnosti Versalis.

59 Pokiaľ ide o nedostatok odôvodnenia, Všeobecný súd v bodoch 120 až 131 napadnutého rozsudku podrobne uviedol dôvody, na základe ktorých posúdil žalobný dôvod uvedený v tomto zmysle v konaní na prvom stupni ako nedôvodný. Odôvodnenie tohto rozsudku tak nenecháva nijaký priestor pre pochybnosti v súvislosti s úvahami, ktoré boli základom rozhodnutia Všeobecného súdu v tejto otázke, v dôsledku čoho môže Súdny dvor vykonať jeho preskúmanie. Z toho vyplýva, že napadnutý rozsudok vôbec nie je v tejto súvislosti nedostatočne odôvodnený.

60 Vzhľadom na to, že nijaké z tvrdení na podporu druhého odvolacieho dôvodu nemalo úspech, je potrebné, aby bol tento odvolací dôvod zamietnutý ako nedôvodný.

O treťom odvolacom dôvode založenom na porušení práva Únie, nesprávnom uplatnení tohto práva, skreslení dôkazov, ako aj na nevykonaní úplného súdneho preskúmania Všeobecným súdom

Argumentácia účastníkov konania

61 Podľa spoločnosti Versalis Všeobecný súd nesprávne zamietol tvrdenia založené na údajných rozporoch medzi tromi vyhláseniami, ktoré urobila Bayer prostredníctvom svojho právneho zástupcu pána K., ako aj jej vlastné tvrdenia týkajúce sa vyhlásenia, ktoré urobil pán N., zamestnanec Dow. Všeobecný súd v tejto súvislosti v bodoch 180 a 198 napadnutého rozsudku vychádzal zo zásady, podľa ktorej majú odpovede na otázky Komisie poskytnuté v mene samotného podniku vyššiu vierohodnosť, než je vierohodnosť, ktorú by mohla mať odpoveď poskytnutá zamestnancom tohto podniku.

62 Tieto tvrdenia sa však v každom prípade týkali rozporov medzi vyhláseniami urobenými v mene dotknutých podnikov. Ako vyplýva najmä z prepisov ústnych vyhlásení urobených počas správneho konania, pán N., ktorý bol priamym svedkom predmetného porušenia a poskytol opis, ktorý bol veľmi odlišný od rekonštrukcie, ktorý vykonala Komisia v spornom rozhodnutí, urobil svoje vyhlásenia v mene spoločnosti Dow a nie vo svojom vlastnom mene. Všeobecný súd sa tak dopustil pochybenia, keď uplatnil „zásadu prednosti“ vyhlásení pochádzajúcich od samotných dotknutých podnikov pred vyhláseniami zamestnancov tohto podniku a v dôsledku toho odmietol dôkazy svedčiace v prospech odvolateľky, ktorá ich predložila, a týkajúce sa viacerých okolností, ktoré mali byť zohľadnené na účely posúdení v súvislosti s existenciou uvedeného kartelu.

63 Versalis sa domnieva, že treba vykonať opätovné preskúmanie uvedených tvrdení na účely overenia toho, či styky medzi konkurentmi uvedenými v spornom rozhodnutí skutočne predstavovali kartel s cieľom stanovenia cien a rozdelenia trhu, alebo išlo iba o ojedinelé porušenia právnej úpravy Únie v oblasti hospodárskej súťaže spočívajúce okrem iného vo výmene citlivých obchodných informácií. Versalis uvádza, že niektoré skutkové okolnosti poskytnuté žiadateľmi o zhovievavosť boli zamietnuté už v rámci rozsudkov Všeobecného súdu z 13. júla 2011, Kaučuk/Komisia (T-44/07, Zb. s. II-4601), Unipetrol/Komisia (T-45/07, Zb. s. II-4629) a Trade-Stomil/Komisia (T-53/07, Zb. s. II-4657), ktoré

boli vyhlásené v súvislosti so žalobami podanými troma ďalšími spoločnosťami, ktorým bolo určené sporného rozhodnutie, a to spoločnosťami Kaučuk, Unipetrol a.s. a Stomil, a viedli k úplnému zrušeniu tohto rozhodnutia v rozsahu, v akom sa týkalo týchto spoločností.

64 Komisia tvrdí, že predmetné porušenie bolo zistené na základe viacerých dôkazov, z ktorých len niektoré boli spochybnené v konaní pred Všeobecným súdom. Skutočnosť, že Všeobecný súd prisúdil vyhláseniu Bayer vyššiu vierohodnosť než iným vyhláseniam, vedie k tomu, že toto vyhlásenie bolo podporené ďalšími skutočnosťami uvedenými v spise, ktoré Versalis nespochybnila. V každom prípade vyhlásenia, ktoré uviedla Versalis, nemohli byť v rozpore s ďalšími vyhláseniami, z ktorých vychádza sporné rozhodnutie, a bolo zrejmé, že tieto otázky spadajú pod zistenie skutkového stavu. To však nepodlieha preskúmaniu Súdnym dvorom.

Posúdenie Súdnym dvorom

65 Svojím tretím odvolacím dôvodom spoločnosť Versalis v podstate tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil pochybenia tým, že niektorým vyhláseniam v mene Bayer a Dow prisúdil osobitne vysokú dôkaznú silu, hoci ďalšie vyhlásenia pochádzajúce od tých istých podnikov a urobené tiež v ich mene boli v rozpore s prvými vyhláseniami.

66 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že Všeobecný súd má právomoc jednak konštatovať skutkové okolnosti, a to okrem prípadu, ak by vecná nepresnosť jeho konštatovaní vyplývala zo spisového materiálu, ktorý mu bol predložený, a jednak tieto skutkové okolnosti posúdiť. Posúdenie skutkového stavu s výnimkou prípadu skreslenia dôkazov, ktoré mu boli predložené, teda nepredstavuje právnu otázku, ktorá by ako taká podliehala preskúmaniu Súdnym dvorom (pozri najmä rozsudok Legris Industries/Komisia, už citovaný, bod 51 a tam citovanú judikatúru).

67 V prejednávanom prípade Versalis nezakladá svoje tvrdenia na vecnej nepresnosti zistení Všeobecného súdu vyplývajúcich zo spisového materiálu.

68 Pokiaľ ide o prípadné skreslenie dôkazov, Versalis vychádza z predpokladu uvedeného v bode 35 jej odvolania, podľa ktorého sa jej argumentácia „týka“ takého skreslenia, ktorého sa dopustil Všeobecný súd, keďže vylúčil významné dôkazy svedčiace v prospech odvolateľky, ktorá ich predložila, a týkajúce sa viacerých okolností, ktoré mali byť zohľadnené na účely posúdení v súvislosti s existenciou predmetného kartelu.

69 Vzhľadom na to treba konštatovať, že zo znenia bodov 180 a 198 napadnutého rozsudku vyplýva, že uvedený predpoklad, podľa ktorého Všeobecný súd v podstate nezohľadnil dôkazy svedčiace v prospech odvolateľky, ktorá ich predložila, z dôvodu, že niektorým vyhláseniam v mene Bayer a Dow prisúdil vyššiu dôkaznú silu, je nesprávny. Všeobecný súd totiž v bodoch 180 a 198 iba konštatoval, že vyhlásenia zamestnancov Bayer a Dow nemôžu mať „vyššiu“ dôkaznú silu než vyhlásenia, ktoré urobili samotné spoločnosti.

70 Okrem toho, ako vyplýva najmä z bodov 180 a 197 napadnutého rozsudku, Všeobecný súd nevychádzal v rámci svojho posúdenia skutkových okolností iba z niektorých vyhlásení Bayer a Dow, ale takisto aj z vyhlásení Shell, ako aj viacerých listinných dôkazov.

71 Z toho vyplýva, že Versalis v skutočnosti kritizuje samotné posúdenie Všeobecného súdu týkajúce sa skutkových okolností, dôkazov a s nimi súvisiacich tvrdení a Všeobecnému súdu tak vytýka, že argumentáciu tejto spoločnosti na účely preukázania neexistencie porušenia nepovažoval za dostatočnú. Versalis sa teda domáha, aby Súdny dvor opätovne posúdil skutkové okolnosti zistené Všeobecným súdom, ako aj predložené dôkazy, čo v súlade s judikatúrou citovanou v bode 66 tohto rozsudku nepodlieha preskúmaniu Súdnym dvorom.

72 V dôsledku toho musia byť tvrdenia, ktoré Versalis uviedla na podporu tretieho odvolacieho dôvodu, ako aj tento samotný odvolací dôvod zamietnuté ako neprípustné.

O štvrtom odvolacom dôvode založenom na porušení práva Únie, pokiaľ ide o výpočet pokút a posúdenie porušenia ako „veľmi závažného“, nedostatku odôvodnenia, ako aj na neúplnom súdnom preskúmaní

Argumentácia účastníkov konania

73 Po prvé Versalis tvrdí, že Všeobecný súd v bode 225 napadnutého rozsudku nesprávne usúdil, že „dohody alebo zosúladené postupy, ktorých cieľom je najmä, ako v tomto prípade, stanovenie cenových cieľov alebo rozdelenie trhových podielov, môžu mať iba na základe ich samotnej povahy za následok kvalifikáciu porušenia ako ‚veľmi závažného' bez toho, aby bola Komisia povinná preukázať konkrétny dopad porušenia na trh“. Podľa spoločnosti Versalis z bodu 1 A prvého odseku usmernení a z judikatúry Všeobecného súdu vyplýva, že na vykonanie posúdenia závažnosti porušenia musí Komisia zohľadniť jeho konkrétny dopad na trh, pokiaľ sa zdá, že tento dopad je merateľný. Prvé oznámenie, v ktorom Komisia v tejto súvislosti vykonala podrobnú analýzu na rozdiel od prístupu uplatneného v druhom oznámení, ako aj štúdie priložené k žalobe však preukazujú, že v tomto prípade bol tento dopad, ktorý bol obmedzený, skutočne merateľný.

74 Okrem toho z judikatúry Všeobecného súdu vyplýva, že horizontálne cenové kartely môžu byť považované iba za „závažné“ alebo môžu odôvodňovať uloženie menšej pokuty, pokiaľ sú ich škodlivé účinky na trh obmedzené, tak ako to je v tomto prípade.

75 Versalis subsidiárne tvrdí, že Komisia mala povinnosť uviesť ďalšie faktory, ktoré zohľadnila na účely odôvodnenia zvýšenia východiskovej sumy pokuty nad rámec minimálnej uplatniteľnej sumy 20 miliónov eur stanovenej pre „veľmi závažné“ porušenia. Všeobecný súd sa tak dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že túto skutočnosť neuviedol.

76 Po druhé sa Versalis domnieva, že Všeobecný súd nerozhodol „primerane a koherentne“ o podstatných faktoroch zohľadnených na účely posúdenia závažnosti porušenia. Všeobecný súd totiž iba potvrdil, že stačí, aby Komisia v tejto súvislosti konštatovala skutočne „veľmi závažnú“ povahu predmetného správania, pričom nezohľadnil dopad porušenia na trh. Odvolateľka však Všeobecnému súdu poskytla údaje na to, aby vykonal konkrétne preskúmanie, takže Všeobecný súd mal povinnosť vykonať také preskúmanie, poskytnúť svoje vlastné posúdenie týchto údajov a vyvodiť z toho vyplývajúce závery v súvislosti so žiadosťou o zníženie pokuty.

77 Po tretie Versalis tvrdí, že Všeobecný súd skreslil skutkové okolnosti, keďže správne nezohľadnil významné skutočnosti týkajúce sa sporu. Všeobecný súd totiž v bode 229 napadnutého rozsudku usúdil, že „nič neumožňuje domnievať sa, že Komisia sa v [spornom] rozhodnutí dopustila pochybenia, keď ocenila relevantný trh na sumu ‚aspoň' 550 miliónov eur v roku 2001“. Ako však vyplýva zo spisového materiálu v konaní na prvom stupni, Komisia veľmi výrazne znížila celkovú hodnotu daného trhu, v dôsledku čoho nesprávne predpokladala, že kartel sa týkal takmer 90 % tohto trhu namiesto 60 %, tak ako uviedla v druhom oznámení.

78 Na rozdiel od úvah nachádzajúcich sa v uvedenom bode 229, podľa ktorých „nič neumožň[ovalo] domnievať sa, že by nesprávne zníženie tohto čísla bolo bývalo na škodu [spoločnosti Versalis]“, patrili trhové podiely podnikov zúčastnených na porušení medzi potenciálne relevantné faktory na účely posúdenia závažnosti porušenia. Okrem toho trhový podiel, ktorého sa týkal údajný kartel, sa mal v každom prípade považovať za ešte nižší než trhový podiel vypočítaný v spornom rozhodnutí, a to z dôvodu vylúčenia dvoch podnikov, ktoré boli pôvodne materiálne zúčastnené, konkrétne spoločností Kaučuk a Stomil, zo skupiny účastníkov tohto kartelu.

79 Komisia odpovedá, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že horizontálne cenové kartely patria k najzávažnejším porušeniam práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže. Najmä z rozsudkov z 3. septembra 2009, Prym a Prym Consumer/Komisia (C-534/07 P, Zb. s. I-7415, bod 75), a z 8. decembra 2011, KME Germany a i./Komisia (C-272/09 P, Zb. s. I-12789, bod 34), ako aj z usmernení vyplýva, že skutočný dopad porušenia na trh nie je rozhodujúcim kritériom na určenie výšky pokuty, ale je jedným z faktorov, ktorý možno zohľadniť, ak by bol merateľný. Skutočnosť, že Komisia v druhom oznámení upustila od analýzy cenového vývoja na relevantných trhoch, ktorú prvé oznámenie obsahovalo, však neznamená, že by dotknutý kartel nemal účinky na trh, čo predstavuje predpoklad, ktorý odvolateľka takisto nepreukázala.

80 V každom prípade podľa Komisie predstavovala identifikácia konkrétnych účinkov na trh iba dodatočný faktor, ktorý jej umožnil zvýšiť východiskovú sumu na účely výpočtu pokuty.

81 Napokon bolo správne, že Všeobecný súd nezohľadnil štúdie trhu, ktoré predložila spoločnosť Versalis, keďže predmetné porušenie sa mohlo považovať za „veľmi závažné“ z dôvodu jeho povahy a uvedené štúdie vychádzali z neúplných údajov. Pokiaľ ide o hodnotu daného trhu, Komisia tvrdí, že Všeobecný súd vôbec neskreslil skutkové okolnosti, keď tento trh ocenil na „aspoň“ 550 miliónov eur v roku 2001. Na účely posúdenia závažnosti porušenia Komisia vôbec nevychádzala z trhových podielov kontrolovaných zúčastnenými podnikmi.

Posúdenie Súdnym dvorom

82 Po prvé, pokiaľ ide o relevantnosť účinkov predmetného porušenia, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry musí byť závažnosť porušení práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže stanovená na základe veľkého množstva skutočností, a to bez toho, aby bol zavedený záväzný alebo vyčerpávajúci zoznam kritérií, ktoré sa musia povinne vziať do úvahy (pozri najmä rozsudok z 19. decembra 2012, Bavaria/Komisia, C-445/11 P, bod 59 a tam citovanú judikatúru). Konkrétne, čo sa týka skutočného dopadu porušenia na trh, ten nie je rozhodujúcim kritériom na určenie úrovne pokút (pozri rozsudky KME Germany a i./Komisia, už citovaný, bod 34, ako aj z 8. decembra 2011, KME Germany a i./Komisia, C-389/10 P, Zb. s. I-13125, bod 44).

83 Navyše horizontálne kartely v oblasti cien alebo rozdelenia trhu môžu byť kvalifikované ako veľmi závažné porušenia výlučne na základe ich samotnej povahy a bez toho, aby bola Komisia povinná preukázať konkrétny dopad porušenia na trh (pozri najmä uznesenie z 13. decembra 2012, Transcatab/Komisia, C-654/11 P, bod 42). V takomto prípade predstavuje konkrétny dopad porušenia len jednu z okolností, ktorá v prípade, že je merateľná, umožňuje Komisii zvýšiť východiskovú sumu pokuty nad úroveň minimálnej možnej sumy 20 miliónov eur (rozsudok Prym a Prym Consumer/Komisia, už citovaný, bod 75).

84 V dôsledku toho, ak by Všeobecný súd zohľadnil účinky konkrétneho dopadu predmetného porušenia na trh za predpokladu, že by tieto účinky boli skutočne merateľné, urobil by tak na účely doplnenia. Okrem toho, keďže bolo predmetné porušenie v podstate veľmi závažné, zohľadnenie jeho konkrétneho dopadu mohlo viesť iba k zvýšeniu pokuty. Tvrdenie spoločnosti Versalis je preto neúčinné (pozri v tomto zmysle rozsudok Prym a Prym Consumer/Komisia, už citovaný, bod 75, ako aj uznesenie Transcatab/Komisia, už citované, body 43 a 44).

85 Po druhé, pokiaľ ide tvrdenie založené na tom, že Všeobecný súd „primerane a koherentne“ nerozhodol o podstatných faktoroch zohľadnených na účely posúdenia závažnosti porušenia, keďže nevykonal preskúmanie údajov poskytnutých spoločnosťou Versalis, neposkytol svoje vlastné posúdenie týchto údajov a nevyvodil z toho vyplývajúce závery v súvislosti so žiadosťou o zníženie pokuty, stačí konštatovať, že Všeobecný súd v bodoch 219 až 233 napadnutého rozsudku poskytol podrobný prehľad faktorov, ktoré zohľadnil na účely posúdenia závažnosti porušenia. Toto tvrdenie je preto nedôvodné. Samotná skutočnosť, že Všeobecný súd v rámci výkonu svojej neobmedzenej súdnej právomoci v tejto

súvislosti potvrdil viaceré aspekty posúdenia, ktoré vykonala Komisia v spornom rozhodnutí, nemôže vyvrátiť tento záver (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. novembra 2012, E.ON Energie/Komisia, C-89/11 P, bod 133).

86 Po tretie argumentácia, podľa ktorej Všeobecný súd skreslil skutkové okolnosti, keď usúdil, že nič nenasvedčuje tomu, že by sa Komisia dopustila pochybenia tým, že ocenila relevantný trh „na sumu ‚aspoň' 550 miliónov eur v roku 2001", nemôže uspieť.

87 V tejto súvislosti treba spresniť, že spoločnosti Versalis sa nepodarilo preukázať, že by zistenie Všeobecného súdu uvedené v bode 229 napadnutého rozsudku, podľa ktorého „nič neumožň[ovalo] domnievať sa, že by nesprávne zníženie [ocenenia daného trhu] bolo bývalo na škodu [spoločnosti Versalis]", bolo nepresné, ani preukázať, že by toto zistenie skresľovalo skutkové okolnosti.

88 Versalis totiž sama v bode 64 odvolania potvrdila, že trhové podiely, ktoré majú podniky zúčastnené na porušení, patria medzi „potenciálne" relevantné faktory na účely posúdenia závažnosti porušenia. Komisia však tým, že stanovila rôzne východiskové sumy pokuty pre každý podnik zúčastnený na predmetnom porušení, v odôvodneniach 66 a 467 sporného rozhodnutia nevychádzala z trhových podielov, ktoré mali tieto podniky, ale z objemu predajov BK a BSK, ktoré tieto podniky realizovali. Argumentácia spoločnosti Versalis, podľa ktorej Komisia opravila svoje hodnotenie dotknutého trhu nachádzajúce sa v spornom rozhodnutí vo vzťahu k hodnoteniu uvedenému v druhom oznámení, je preto neúčinná.

89 Vzhľadom na to, že nijaké z tvrdení uvedených na podporu štvrtého odvolacieho dôvodu nie je dôvodné, treba tento odvolací dôvod zamietnuť.

O piatom odvolacom dôvode založenom na zamietnutí dvanásteho žalobného dôvodu uvedeného v konaní pred Všeobecným súdom v rozpore s právom Únie

O prvej časti piateho odvolacieho dôvodu založenej na nesprávnom posúdení a nedostatočnom a rozpornom odôvodnení, pokiaľ ide o dostatočnú povahu odôvodnenia stanovenia násobiteľa zo strany Komisie

– Argumentácia účastníkov konania

90 Versalis Všeobecnému súdu vytýka, že primerane nezohľadnil to, že Komisia neuviedla všetky faktory, na základe ktorých mohla stanoviť násobiteľ 2, pokiaľ ide o spoločnosti ovládané spoločnosťou Eni SpA, a že v tejto súvislosti poskytol nedostatočné a rozporné odôvodnenie.

91 Všeobecný súd usúdil, že faktor odstrašenia „sa určuje s ohľadom na mnohé skutočnosti, a nielen s ohľadom na osobitnú situáciu dotknutého podniku", tak ako už Súdny dvor rozhodol v bodoch 23 a 24 rozsudku z 29. júna 2006, Showa Denko/Komisia (C-289/04 P, Zb. s. I-5859). Všeobecný súd si však odporoval, keď usúdil, že celosvetové obraty a relatívna veľkosť podnikov, ktoré Komisia zohľadnila, boli dostatočné a že „z napadnutého rozhodnutia… nevyplýva[lo], že by Komisia výslovne uviedla iné faktory", hoci zároveň v bodoch 249 a 250 napadnutého rozsudku konštatoval, že všeobecný výraz „okolnosti prejednávanej veci" použitý v znení sporného rozhodnutia nemohol viesť k nedorozumeniu, pokiaľ ide o existenciu ďalších skutočností, ktoré Komisia zohľadnila.

92 Versalis tvrdí, že keď Všeobecný súd v bode 250 napadnutého rozsudku usúdil, že „výraz ‚okolnosti prejednávanej veci' možno chápať tak, že sa vzťahuje práve na celkové obraty a relatívnu veľkosť dotknutých podnikov", z právneho hľadiska nedostatočne odôvodnil toto posúdenie. Skutočnosť, že Komisia potvrdila túto okolnosť na pojednávaní, bola v tejto súvislosti irelevantná.

93 Podľa Komisie je úvaha Všeobecného súdu uvedená v bode 250 napadnutého rozsudku jasná a bezchybná. Nijaká zo skutočností uvedených v spornom rozhodnutí nenaznačovala, že by Komisia zohľadnila iné skutočnosti než celosvetové obraty a relatívnu veľkosť dotknutých podnikov.

– Posúdenie Súdnym dvorom

94 Po prvé, pokiaľ ide o odkaz na už citovaný rozsudok Showa Denko/Komisia, treba konštatovať, že Versalis nesprávne pochopila tento rozsudok. Súdny dvor totiž tým, že v bode 23 uvedeného rozsudku konštatoval, že faktor odstrašenia sa posudzuje zohľadnením viacerých okolností a nielen osobitnej situácie dotknutého podniku, odkázal na body 53 až 55 návrhov, ktoré v tejto veci predniesol generálny advokát Geelhoed, ktorý v podstate uviedol, že násobiteľ na účely zabezpečenia odstrašujúceho účinku sa môže týkať nielen „všeobecného odstrašenia“ v zmysle krokov na odradenie všetkých spoločností vo všeobecnosti od zapojenia sa do predmetného porušenia, ale aj „konkrétneho odstrašenia“ na odradenie konkrétneho žalovaného od opätovného porušovania pravidiel v budúcnosti. Súdny dvor tak v tomto rozsudku potvrdil iba to, že Komisia nemá povinnosť obmedziť svoje posúdenie na faktory, ktoré sa týkajú iba konkrétnej situácie dotknutého podniku.

95 Súdny dvor však nerozhodol, že by Komisia alebo prípadne Všeobecný súd, pokiaľ určia násobiteľ na účely zabezpečenia odstrašujúceho účinku, mali v každom prípade povinnosť zohľadniť iné faktory než celosvetové obraty a relatívnu veľkosť dotknutých podnikov.

96 Po druhé v tomto kontexte treba konštatovať, že kritériá, ktoré Komisia zohľadnila s cieľom stanoviť násobiteľ na účely zabezpečenia odstrašujúceho účinku, a to relatívna veľkosť dotknutých podnikov a ich celosvetové obraty, jasne vyplývajú z odôvodnení 474 a 475 sporného rozhodnutia. Ako Všeobecný súd v bode 250 napadnutého rozsudku správne rozhodol, skutočnosť, že Komisia takisto odkázala na „okolnosti prejednávanej veci“, nemôže vyvrátiť tento záver, keďže zo sporného rozhodnutia nevyplýva, že by sa Komisia výslovne zamerala na iné skutočnosti než tie, ktoré už boli spomenuté, a že výraz „okolnosti prejednávanej veci“ treba chápať tak, že sa týka práve celosvetových obratov a relatívnej veľkosti dotknutých podnikov.

97 Pokiaľ ide o odôvodnenie týkajúce sa kritérií uplatnených s cieľom stanoviť násobiteľ na účely zabezpečenia odstrašujúceho účinku, treba konštatovať, že Všeobecný súd v tejto súvislosti v bodoch 242 až 250 napadnutého rozsudku podrobne odôvodnil svoje posúdenia. Toto odôvodnenie si vôbec neodporuje a nevychádza ani z nesprávneho právneho posúdenia a v súlade s ustálenou judikatúrou z neho jasne a nepochybne vyplývajú úvahy Všeobecného súdu, tak aby Versalis mohla zistiť dôvody prijatého rozhodnutia a Súdny dvor vykonať jeho súdny prieskum (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. apríla 2009, France Télécom/Komisia, C-202/07 P, Zb. s. I-2369, bod 29 a tam citovanú judikatúru).

98 Prvá časť piateho odvolacieho dôvodu musí byť preto zamietnutá ako nedôvodná.

O druhej časti piateho odvolacieho dôvodu založenej na nesprávnom posúdení a nedostatočnom a rozpornom odôvodnení, pokiaľ ide o porušenie zásady rovnosti zaobchádzania zo strany Komisie

– Argumentácia účastníkov konania

99 Versalis tvrdí, že keďže sa Komisia rozhodla uplatniť aritmetickú metódu na účely výpočtu pokuty, je viazaná s tým súvisiacimi pravidlami okrem prípadu výslovného odôvodnenia vo vzťahu k všetkým členom kartelu. Všeobecný súd vo svojom rozsudku z 29. apríla 2004, Tokai Carbon a i./Komisia (T-236/01, T-239/01, T-244/01 až T-246/01, T-251/01 a T-252/01, Zb. s. II-1181), pripustil existenciu porušenia zásady rovnosti zaobchádzania za predpokladu, že by v prípade jedného podniku bol násobiteľ stanovený na 1,25 a v prípade ďalšieho na 2,5, zatiaľ čo by obrat jedného podniku

predstavoval iba dvojnásobok obratu ďalšieho podniku. Týmto rozsudkom bola jasne stanovená existencia priamej spojitosti medzi zvýšením obratu a zvýšením násobiteľa. Všeobecný súd sa však v napadnutom rozsudku od týchto zásad odklonil.

100 Podľa odvolateľky a vzhľadom na obraty podnikov zúčastnených na predmetnom porušení mal Všeobecný súd na to, aby zabezpečil dodržanie zásady rovnosti zaobchádzania, ako aj zásady proporcionality a aby zároveň zamedzil uplatneniu násobiteľa vyššieho než 3, uplatniť v prípade spoločnosti Bayer násobiteľ 1,25 a nie 1,5, a v dôsledku toho mal v prípade ostatných dotknutých podnikov uplatniť nižší násobiteľ, a to konkrétne násobiteľ 1,33 v prípade Dow, približne 1,66 v prípade EniChem a 3 v prípade Shell. Tvrdenie Všeobecného súdu uvedené v bode 251 napadnutého rozsudku, podľa ktorého „zo [sporného] rozhodnutia vyplýva, že násobiteľ stanovený pre EniChem bol vypočítaný na základe násobiteľa stanoveného pre Dow a nie na základe násobiteľa stanoveného pre Shell“, bolo neúčinné, pretože zásada rovnosti zaobchádzania sa uplatnila na všetkých členov toho istého kartelu.

101 Komisia sa domnieva, že odvolateľka nepreukázala nijaké nesprávne právne posúdenie, ale navrhuje skôr náhradnú metódu výpočtu, na základe ktorej by bol v jej prípade uplatnený nižší násobiteľ. Tento návrh, keďže sa týka tiež pokút uložených ďalším podnikom, je neprípustný. Okrem toho Komisia odkazuje na rozsudok zo 16. novembra 2000, Mo och Domsjö/Komisia (C-283/98 P, Zb. s. I-9855, bod 47), podľa ktorého Komisii nemôže byť v žiadnom prípade výlučným a mechanickým použitím aritmetických vzorcov odňatá možnosť voľnej úvahy. Rozhodnutie neuplatniť násobitele vyššie ako 3, s ktorým zdanlivo súhlasí aj spoločnosť Versalis, by viedlo k určitému zníženiu násobiteľov v porovnaní s veľkosťou podnikov, a teda k zníženiu, ktoré by bolo vo veľkej miere v prospech odvolateľky.

– Posúdenie Súdnym dvorom

102 Cieľ násobiteľa na účely zabezpečenia odstrašujúceho účinku a v tomto kontexte zohľadnenie veľkosti a celkových zdrojov podniku spočíva podľa ustálenej judikatúry v zamýšľanom účinku na uvedený podnik, pričom sankcia nemôže byť zanedbateľná najmä vzhľadom na finančnú silu tohto podniku (pozri v tomto zmysle najmä rozsudok zo 17. júna 2010, Lafarge/Komisia, C-413/08 P, Zb. s. I-5361, bod 104, ako aj uznesenie zo 7. februára 2012, Total a Elf Aquitaine/Komisia, C-421/11 P, bod 82).

103 Z ustálenej judikatúry tiež vyplýva, že Všeobecnému súdu v rámci jeho neobmedzenej súdnej právomoci nemôže byť výlučným a mechanickým použitím aritmetických vzorcov založených iba na obrate dotknutého podniku odňatá možnosť voľnej úvahy, pokiaľ ide o stanovenie výšky pokút (pozri v tomto zmysle najmä rozsudok Mo och Domsjö/Komisia, už citovaný, bod 47). Stanovenie primeranej pokuty však nemôže byť nevyhnutne výsledkom jednoduchého aritmetického výpočtu založeného na obrate (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 7. júna 1983, Musique Diffusion française a i./Komisia, 100/80 až 103/80, Zb. s. 1825, bod 121, ako aj z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Zb. s. I-5425, bod 243).

104 Na účely výpočtu pokút uložených podnikom zúčastneným na karteli tak rozdielne zaobchádzanie medzi dotknutými podnikmi súvisí s výkonom právomocí, ktorými disponuje Komisia v danej oblasti. Komisia totiž musí v rámci svojho priestoru pre voľnú úvahu individuálne prispôsobiť sankcie v závislosti od samotného správania a charakteristík dotknutých podnikov, aby v každom jednotlivom prípade zabezpečila plnú účinnosť pravidiel Únie v oblasti hospodárskej súťaže (rozsudok z 12. novembra 2009, SGL Carbon/Komisia, C-564/08 P, bod 43 a tam citovaná judikatúra).

105 Na základe judikatúry uvedenej v bode 102 tohto rozsudku musí totiž Komisia najmä dohliadať na to, aby sa sankcie nestali „zanedbateľnými“ predovšetkým vo vzťahu k finančnej sile dotknutých podnikov, čo si však nevyžaduje, aby podniku, ktorého obrat je obzvlášť vysoký v porovnaní s obratom ostatných

členov kartelu, musela byť uložená pokuta zvýšená výlučne na základe vzťahu medzi jeho obratom a obratom všetkých ostatných podnikov zúčastnených na dotknutom karteli. Ak by totiž išlo o takýto prípad, potom by pokuty uložené najväčším podnikom kartelu a zvýšené na základe takejto aritmetickej metódy mohli mať nepochybne dostatočne odstrašujúci účinok, avšak hrozilo by, že budú neprimerané vzhľadom na závažnosť konkrétne spáchaného porušenia, a to najmä za predpokladu, že by tak ako v prejednávanom prípade existoval významný rozdiel medzi obratmi dotknutých podnikov.

106 Vzhľadom na tieto úvahy nemožno Všeobecnému súdu vytýkať, že v podstate schválil prístup sledovaný Komisiou, ktorá v prípade spoločnosti Versalis stanovila násobiteľ na účely zabezpečenia odstrašujúceho účinku na 2 a v prípade Shell na 3, pričom cieľom tohto prístupu nebolo uplatniť neprimerané násobitele na účely zabezpečenia odstrašujúceho účinku na najväčšie podniky, v prípade ktorých mohli byť teoreticky uplatnené podstatne vyššie násobitele na účely zabezpečenia odstrašujúceho účinku iba na základe matematického vzťahu medzi obratmi týchto podnikov a obratmi menších podnikov.

107 Hoci Versalis v tejto súvislosti tvrdí, že Komisia, keďže sa rozhodla uplatniť aritmetickú metódu na účely výpočtu pokuty, je viazaná s tým súvisiacimi pravidlami, stačí konštatovať, že Komisia si v prejednávanom prípade nezvolila takúto metódu. Táto skutočnosť, ktorú navyše Komisia potvrdila počas pojednávania, v podstate vyplýva zo sporného rozhodnutia, v ktorom Komisia v odôvodnení 474 výslovne uviedla, že existujú podstatné rozdiely medzi obratmi dotknutých podnikov.

108 Pokiaľ ide o údajný nedostatok odôvodnenia zo strany Všeobecného súdu, treba konštatovať, že Všeobecný súd v bode 251 napadnutého rozsudku spomenul všetky relevantné kritériá na stanovenie násobiteľa na účely zabezpečenia odstrašujúceho účinku. Hoci sa Všeobecný súd, pokiaľ ide o údajnú nerovnosť zaobchádzania medzi spoločnosťami Versalis a Shell, obmedzil iba na konštatovanie, že „násobiteľ stanovený pre EniChem bol vypočítaný na základe násobiteľa stanoveného pre Dow a nie na základe násobiteľa stanoveného pre Shell“, toto konštatovanie je samo osebe nepochybne veľmi stručné, avšak musí sa vykladať v spojení so spresnením, ktoré k tej istej otázke poskytol Všeobecný súd a podľa ktorého Komisia „disponuje pri určení výšky pokuty voľnou úvahou a… nie je povinná použiť presný matematický vzorec“.

109 Vzhľadom na uvedené zistenia Všeobecného súdu nemohla byť Versalis uvedená do omylu, pokiaľ ide o podstatné úvahy, ktoré viedli Všeobecný súd k tomu, že v podstate potvrdil posúdenie odstrašujúceho faktoru Komisiou, keďže sa ukázalo, že tieto úvahy sú presné, ako to vyplýva z bodov 102 až 106 tohto rozsudku. V tejto súvislosti sa preto nemožno odvolávať na nedostatok odôvodnenia napadnutého rozsudku.

110 V dôsledku toho treba druhú časť piateho odvolacieho dôvodu považovať za nedôvodnú a zamietnuť tento odvolací dôvod v celom rozsahu.

O šiestom odvolacom dôvode založenom na tom, že Všeobecný súd porušil a nesprávne uplatnil právo Únie a nedostatočne odôvodnil napadnutý rozsudok, keď niektoré prílohy žaloby vyhlásil za neprípustné

Argumentácia účastníkov konania

111 Versalis sa v podstate domnieva, že zamietnutie jej tvrdenia týkajúceho sa časti 4.3 sporného rozhodnutia s názvom „Stretnutia kartelu“ z dôvodu neprípustnosti sa zakladá na formálnom porovnaní názvu častí tohto rozhodnutia a hláv častí, ktoré tvoria „oddiel E“ žaloby, Všeobecným súdom. V bodoch 54 až 56 tejto žaloby sa spomína a zhrnuje obsah jej príloh, pričom takto uvedené tvrdenie dostatočne jasne vyplýva zo samotného znenia žaloby.

112 Okrem toho uvedené prílohy, ktorých konkrétne časti sa spomínajú v bodoch 61, 62, 64, 94 a 121 uvedenej žaloby, neobsahujú nijaké právne tvrdenie. Všeobecný súd teda nesprávne rozhodol, že skutočnosti uvedené v tých istých prílohách „nespĺňa[jú] požiadavky stanovené v článku 21 Štatútu Súdneho dvora… a v článku 44 ods. 1 písm. c) Rokovacieho poriadku [Všeobecného súdu]“ a že „nie je úlohou Všeobecného súdu vyhľadávať a identifikovať v prílohách žalobné dôvody a tvrdenia“. V každom prípade bol rozsudok v tejto súvislosti nedostatočne odôvodnený.

113 Úvahy uvedené v bode 169 napadnutého rozsudku, podľa ktorých Versalis nemôže napraviť nedostatok žaloby „tým, že v štádiu repliky uvedie určité skutkové alebo právne údaje… a odkáže na prílohy…, alebo tým, že predloží nové prílohy k replike“, boli teda tiež irelevantné. Naopak, skutočnosť, že Všeobecný súd vyhlásil tieto prílohy za neprípustné, znamenala pre Versalis to, že nemohla poukázať na významné dôkazy svedčiace v jej prospech.

114 Podľa Komisie, keďže ide o zamietnutie predmetných príloh, napadnutý rozsudok je v súlade s judikatúrou Všeobecného súdu a Súdneho dvora. Všeobecný súd riadne preskúmal všetky tvrdenia uvedené v žalobe, a to aj tie, ktoré boli uvedené stručne a súhrnne. Naopak, správne zamietol všeobecný odkaz na prílohy uvedené v bodoch 54 až 56 žaloby, ako aj oneskorený zámer odvolateľky napraviť jej nedostatky.

Posúdenie Súdnym dvorom

115 Najskôr treba pripomenúť, tak ako pripomenul Všeobecný súd v bode 161 napadnutého rozsudku, že podľa článku 21 Štatútu Súdneho dvora a článku 44 ods. 1 písm. c) Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu musí každá žaloba uvádzať predmet konania a zhrnutie dôvodov. Na prípustnosť žaloby sa vyžaduje, aby z jej samotného textu aspoň stručne, ale koherentným a zrozumiteľným spôsobom vyplývali podstatné skutkové a právne okolnosti, na ktorých sa zakladá. Hoci samotný text žaloby môže byť v konkrétnych bodoch podopretý a doplnený odkazmi na určité časti listín, ktoré sú k nej pripojené, celkový odkaz na iné písomnosti, aj keď pripojené k žalobe, nemôže napraviť nedostatok podstatných zložiek právnej argumentácie, ktoré musia byť v zmysle vyššie spomínaných ustanovení uvedené v žalobe. Podobné požiadavky, tak ako zdôrazňuje Všeobecný súd v bode 162 uvedeného rozsudku, sa uplatnia aj vtedy, ak sa na podporu žalobného dôvodu uvádza výhrada.

116 Následne treba konštatovať, že Všeobecný súd vzhľadom na takto pripomenuté pravidlo zamietol tvrdenie týkajúce sa časti 4.3 sporného rozhodnutia s názvom „Stretnutia kartelu“ ako neprípustné. Všeobecný súd totiž usúdil, že toto tvrdenie bolo z právneho a skutkového hľadiska jasne formulované iba v niektorých prílohách žaloby.

117 V tejto súvislosti treba najprv konštatovať, že Versalis vo svojom šiestom odvolacom dôvode, tak ako to vyplýva z názvu tohto dôvodu a z bodu 98 odvolania, spochybňuje „určenie neprípustnosti niektorých príloh žaloby“. Všeobecný súd však vyhlásil za neprípustné nie predmetné prílohy, ako to tvrdí odvolateľka, ale tvrdenie, ktoré sa spolu s viacerými ďalšími skutočnosťami nachádza v týchto prílohách. Versalis tak v tejto súvislosti nesprávne pochopila napadnutý rozsudok.

118 Skutočnosť, že Versalis nesprávne pochopila dotknutú časť napadnutého rozsudku, podporuje aj ľstivá argumentácia nachádzajúca sa v bode 94 odvolania, podľa ktorej sa zamietnutie predmetného tvrdenia Všeobecným súdom zakladá na „formálnom“ porovnaní názvu častí tohto sporného rozhodnutia a hláv častí, ktoré tvoria daný oddiel jej prvostupňovej žaloby. Všeobecný súd totiž zamietol toto tvrdenie nie z dôvodu, že nebolo správne nazvané, ale z dôvodu, že nebolo uvedené v samotnej žalobe. Okrem toho skutočnosť, že názov zodpovedajúci dotknutému tvrdeniu nebol uvedený v prvostupňovej žalobe, uviedol Všeobecný súd v bode 167 napadnutého rozsudku iba na doplnenie.

119 Napokon, pokiaľ ide o body 54 až 56 prvostupňovej žaloby prevzaté do bodu 165 napadnutého rozsudku, ako aj s tým súvisiace poznámky, v ktorých bol podľa spoločnosti Versalis spomenutý a zhrnutý obsah predmetných príloh, treba konštatovať, že na základe úvah nachádzajúcich sa v týchto bodoch a poznámkach nemožno dospieť k nijakému konkrétnemu právnemu alebo skutkovému tvrdeniu. Záver Všeobecného súdu, podľa ktorého neboli podstatné skutkové a právne zložky týkajúce sa časti 4.3 sporného rozhodnutia prevzaté do žaloby, je preto dôvodný.

120 Z toho vyplýva, že Všeobecný súd sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 170 napadnutého rozsudku vyhlásil tvrdenie spoločnosti Versalis týkajúce sa časti 4.3 sporného rozhodnutia za neprípustné. V dôsledku toho musí byť šiesty odvolací dôvod zamietnutý.

121 Vzhľadom na to, že nijaký z dôvodov na podporu odvolania spoločnosti Versalis nie je dôvodný, musí byť toto odvolanie zamietnuté v celom rozsahu.

O vzájomnom odvolaní

O námietke smerujúcej k zastaveniu konania

122 Versalis počas pojednávania vzniesla proti vzájomnému odvolaniu Komisie námietku smerujúcu k zastaveniu konania z dôvodu, že Komisia stratila záujem na konaní. Komisia totiž po vyhlásení napadnutého rozsudku informovala odvolateľku o svojom zámere opätovne začať vyšetrovanie v rozsahu, v akom sa týkalo opakovaného porušovania zo strany spoločnosti Versalis, a to s cieľom prijať nové oznámenie o výhradách.

123 Táto námietka je nedôvodná.

124 V tejto súvislosti treba najskôr pripomenúť, že strata záujmu na konaní počas konania v zásade nemá vplyv na prípustnosť, ale môže viesť súd k rozhodnutiu o zastavení konania (pozri v tomto zmysle uznesenie z 5. marca 2009, Komisia/Provincia di Imperia, C-183/08 P, bod 31).

125 Ako správne uviedla Komisia na pojednávaní, v prejednávanom prípade si však zachovala svoj záujem na konaní, keďže peňažná sankcia uložená spoločnosti Versalis v spornom rozhodnutí, zvýšená o úroky od dátumu jeho prijatia, by existovala aj za predpokladu, že by Súdny dvor prijal vzájomné odvolanie Komisie, čo by nebol tento prípad, keby Komisia prijala nové rozhodnutie. V tomto porovnateľnom kontexte tak Súdny dvor už rozhodol, že príprava návrhu nariadenia s cieľom zabezpečiť súlad s rozhodnutím Všeobecného súdu sama osebe pre Komisiu neznamenala, že stratila akýkoľvek záujem na podaní odvolania (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. januára 2002, Francúzsko/Monsanto a Komisia, C-248/99 P, Zb. s. I-1, bod 31).

126 Za týchto podmienok nemožno prijať námietku vznesenú spoločnosťou Versalis.

O jedinom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

127 Na podporu svojho vzájomného odvolania Komisia uvádza jediný odvolací dôvod založený na porušení článku 296 ZFEÚ v spojení s článkom 101 ZFEÚ, procesných vadách poškodzujúcich záujmy Komisie a porušení zásady kontradiktórnosti. Bolo nesprávne, že skutočnosti uvedené v spornom rozhodnutí na účely preukázania priťažujúcej okolnosti spočívajúcej v opakovanom porušovaní zo strany spoločností Eni SpA a Versalis boli v napadnutom rozsudku posúdené ako nedostatočné.

128 Komisia najskôr pripomína, že v bode 430 druhého oznámenia uviedla svoj zámer zohľadniť na základe priťažujúcich okolností predchádzajúce porušenia, ktoré už boli konštatované, a výslovne spomenula účasť spoločnosti „ENI“ na porušeniach, ktoré boli preukázané v rozhodnutiach Polypropylén a PVC II. Versalis sa počas konania pred Komisiou v tejto súvislosti nevyjadrila. Versalis prvýkrát až vo svojej žalobe na prvom stupni uviedla, že jednak autor predchádzajúcich porušení a osoba, ktorá sa doteraz zúčastňovala porušenia, neboli identické subjekty, keďže predmetné sektory sa týkali iných výrobkov a trhov a boli už prevedené pred prijatím uvedených rozhodnutí, a že jednak podnikom skupiny, ktorého sa týkali predchádzajúce veci v oblasti hospodárskej súťaže, bola spoločnosť EniChem SpA.

129 Versalis však nikdy netvrdila, že by spoločnosti, ktorým bola rozhodnutiami Polypropylén a PVC II uložená sankcia, nepodliehali riadeniu zo strany „skupiny ENI“. Komisia sa domnieva, že ak by chcela, mohla v týchto rozhodnutiach uložiť pokutu tej istej materskej spoločnosti, konkrétne spoločnosti Eni SpA, ktorá vykonávala úplnú kontrolu spoločností, ktorým boli určené uvedené rozhodnutia, a to spoločností EniChem SpA a Anic Spa. Všeobecný súd vo svojom rozsudku z 30. septembra 2003, Michelin/Komisia (T-203/01, Zb. s. II-4071), potvrdil, že Komisia sa za takýchto podmienok mohla správne domnievať, že ten istý podnik už bol sankcionovaný za rovnaký druh porušenia.

130 Všeobecný súd neadresoval účastníkom konania písomné otázky vo veci opakovaného porušovania a počas pojednávania nepožiadal o objasnenie skutočností. Napadnutým rozsudkom tak bolo úplne nečakane čiastočne zrušené sporné rozhodnutie na základe údajného nedostatku odôvodnenia. Napadnutý rozsudok je preto v rozpore s článkom 296 ZFEÚ v spojení s článkom 101 ZFEÚ. Všeobecný súd nesprávne určil predmet a rozsah povinnosti odôvodnenia. Okrem toho podľa Komisie je prístup Všeobecného súdu vo vážnom rozpore so zásadou kontradiktórnosti, a je preto postihnutý procesnou vadou poškodzujúcou záujmy Komisie.

131 Komisia zdôrazňuje, že odôvodnenie aktu sa musí posudzovať najmä vzhľadom na jeho kontext. Súdny dvor v bode 66 svojho rozsudku z 22. júna 2004, Portugalsko/Komisia (C-42/01, Zb. s. I-6079), tak posúdil súhrnné odôvodnenie obsiahnuté v rozhodnutí prijatom v kontexte, ktorý je adresátovi dobre známy, ako dostatočné. Okrem toho sa Komisia domnieva, že jej mal Všeobecný súd ponúknuť možnosť, aby objasnila a spresnila svoje odôvodnenie, tak ako to urobil vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok Všeobecného súdu z 13. decembra 2012, Versalis a Eni/Komisia (T-103/08).

132 Podľa Komisie odôvodnenia 366 až 373 sporného rozhodnutia jasne preukazujú kontinuitu medzi podnikom, ktorý je adresátom rozhodnutia PVC II, a podnikom zúčastneným na predmetnom porušení v tejto veci. V dôsledku toho Komisia navrhuje zrušenie napadnutého rozsudku v rozsahu, v akom Všeobecný súd čiastočne zrušil sporné rozhodnutie, pokiaľ ide o konštatovanie opakovaného porušovania tak vzhľadom na rozhodnutie Polypropylén, ako aj vzhľadom na rozhodnutie PVC II, a v každom prípade v rozsahu, v akom sa zrušenie uvedeného rozhodnutia Všeobecným súdom týka konštatovania opakovaného porušovania vzhľadom na rozhodnutie PVC II.

133 Versalis po prvé namieta, že tvrdenia Komisie vychádzajúce najmä z veci, v ktorej bol vyhlásený už citovaný rozsudok Versalis a Eni/Komisia, majú čisto faktickú povahu. Tieto tvrdenia sa nenachádzali ani v spornom rozhodnutí, ani v dokumentoch, ktoré Komisia predložila Všeobecnému súdu, a sú teda neprípustné.

134 Po druhé odvolateľka uvádza, že k jej založeniu došlo v roku 1989, t. j. niekoľko rokov po ukončení správaní, ktoré boli sankcionované rozhodnutiami Polypropylén a PVC II, a po prevedení daných činností na tretie spoločnosti alebo prenesenie týchto činností na spoločné podniky. Neexistovala teda nijaká hospodárska a funkčná kontinuita medzi uvedenými činnosťami a činnosťou, ktorú 1. januára 2002 previedla na odvolateľku spoločnosť s názvom „EniChem SpA“, ktorá nebola spoločnosťou EniChem SpA, na ktorú sa vzťahovalo rozhodnutie PVC II. Materskou spoločnosťou skupiny bola počas obdobia, ktorého sa týkajú predchádzajúce rozhodnutia, Ente Nazionale Idrocarburi, t. j. verejnoprávny subjekt, a nie spoločnosť Eni SpA.

135 Po tretie Versalis tvrdí, že skutočnosť, že Komisia v tom čase poukázala na jednoduchú teoretickú možnosť pripísania porušení, na ktoré sa vzťahovali rozhodnutia Polypropylén a PVC II, uvedenej materskej spoločnosti, viedla k vzniku nevyvrátiteľnej domnienky zodpovednosti materskej spoločnosti za predchádzajúce správanie jej dcérskych spoločností, ktorých je 100 % vlastníkom. Okrem toho Komisia mala podľa kritéria, ktoré uplatnila pri prijímaní týchto rozhodnutí, preukázať, že predmetná materská spoločnosť uplatňovala rozhodujúci vplyv na spoločnosti Anic SpA a EniChem SpA, čo neurobila ani v týchto rozhodnutiach, ani v spornom rozhodnutí.

136 Okrem toho spoločnosť Eni SpA nebola pri prijímaní predchádzajúcich rozhodnutí považovaná za zodpovednú za správanie spoločností Anic SpA a EniChem SpA a nebola v tejto súvislosti nikdy vypočutá.

137 Po štvrté spoločnosť Versalis, pokiaľ ide o jej postoj a postoj spoločnosti Eni SpA v rámci správneho konania, tvrdí, že predovšetkým počas vypočúvania spochybnila pripísanie opakovaného porušovania. Nemala vôbec povinnosť predložiť pripomienky k druhému oznámeniu. Už citovaný rozsudok Portugalsko/Komisia nebol v tomto kontexte relevantný, keďže Súdny dvor v tomto rozsudku potvrdil možnosť Komisie poskytnúť súhrnné odôvodnenie výlučne v prípade, že sa týka otázok, ku ktorým protistrana neposkytla informácie napriek výslovnej povinnosti v tejto súvislosti. Takáto povinnosť však v prejednávanom prípade neexistovala.

138 Po piate, pokiaľ ide o údajné porušenie zásady kontradiktórnosti, Versalis uvádza, že jej tvrdenia neboli predložené oneskorene a že pochybenie, ktoré Všeobecný súd sankcionoval, sa týkalo vecného odôvodnenia, takže ho nemohol napraviť počas súdneho konania. Odôvodnenie rozhodnutia by malo byť v každom prípade oznámené dotknutému subjektu v tom istom čase ako rozhodnutie spôsobujúce ujmu a nemožno ho napraviť počas konania pred súdmi Únie. Tvrdenie Komisie je preto nedôvodné.

Posúdenie Súdnym dvorom

139 Najskôr treba pripomenúť, že odôvodnenie vyžadované článkom 296 ZFEÚ musí byť prispôsobené povahe dotknutého aktu a musia z neho jasne a jednoznačne vyplývať úvahy inštitúcie, ktorá akt prijala, aby sa dotknutým osobám umožnilo pochopiť dôvody prijatia opatrenia a príslušnému súdu preskúmať toto opatrenie (pozri rozsudok z 19. júla 2012, Alliance One International a Standard Commercial Tobacco/Komisia a Komisia/Alliance One International a i., C-628/10 P a C-14/11 P, bod 72 a tam citovanú judikatúru).

140 V rámci individuálneho rozhodnutia tak z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že povinnosť odôvodniť také rozhodnutie má za cieľ, okrem snahy umožniť preskúmanie súdom, poskytnúť dotknutej osobe dostatok údajov, aby prípadne zistila, či rozhodnutie obsahuje vadu, na základe ktorej možno spochybniť jeho platnosť (rozsudok Alliance One International a Standard Commercial Tobacco/Komisia a Komisia/Alliance One International a i., už citovaný, bod 73 a tam citovaná judikatúra).

141 Odôvodnenie teda v zásade musí byť oznámené dotknutej osobe v rovnakom čase ako rozhodnutie, ktoré jej spôsobuje ujmu. Chýbajúce odôvodnenie nemožno ospravedlniť skutočnosťou, že dotknutá osoba sa s dôvodmi rozhodnutia oboznámi počas konania pred súdmi Únie (pozri najmä rozsudok Alliance One International a Standard Commercial Tobacco/Komisia a Komisia/Alliance One International a i., už citovaný, bod 74 a tam citovanú judikatúru).

142 Z toho vyplýva, že Komisia v prípade, že uloží spoločnosti pokutu za porušenie pravidiel Únie v oblasti hospodárskej súťaže a pri výpočte pokuty uplatní násobiteľ na účely zohľadnenia skutočnosti, že tá istá spoločnosť sa už predtým podieľala na porušení pravidiel v oblasti hospodárskej súťaže, musí spolu s rozhodnutím, ktorým sa ukladá uvedená pokuta, poskytnúť výklad umožňujúci súdom Únie, ako aj tejto spoločnosti pochopiť povahu a rozsah účasti tejto spoločnosti na predchádzajúcom porušení.

Predovšetkým, ak sa Komisia domnieva, že uvedená spoločnosť bola súčasťou podniku, ktorému je určené rozhodnutie týkajúce sa predchádzajúceho porušenia, prináleží jej, aby z právneho hľadiska dostatočne odôvodnila toto tvrdenie.

143 V prejednávanom prípade treba pripomenúť, že Komisia v odôvodnení 430 druhého oznámenia uviedla, že zohľadnila predchádzajúce konštatovania podobných porušení, pričom v tejto súvislosti odkázala na rozhodnutia Polypropylén a PVC II a uviedla, že „ENI“ bola v týchto rozhodnutiach „uvedená“. V podstate to isté stručné konštatovanie sa nachádza v odôvodnení 487 sporného rozhodnutia, kde Komisia okrem iného uvádza, že „Enichem“ už bola adresátom uvedených rozhodnutí. Okrem toho odôvodnenie 488 sporného rozhodnutia možno chápať v tom zmysle, že podľa Komisie sa porušení, ktoré sú predmetom rozhodnutí Polypropylén a PVC II, a porušenia konštatovaného v spornom rozhodnutí dopustil ten istý podnik v zmysle článku 101 ZFEÚ.

144 Keďže však rozhodnutie Polypropylén je určené najmä spoločnosti Anic SpA a rozhodnutie PVC II najmä spoločnosti „Enichem SpA“, treba konštatovať, že údaje poskytnuté v spornom rozhodnutí a pripomenuté v predchádzajúcom bode vôbec neumožňujú pochopiť povahu a rozsah, v akom sa tieto rozhodnutia týkali spoločnosti Versalis, ktorá sa nenachádza medzi adresátmi rozhodnutia Polypropylén ani rozhodnutia PVC II.

145 Hoci Komisia tvrdí, že odôvodnia 366 až 373 sporného rozhodnutia obsahujú presný opis všetkých skutočností týkajúcich sa spoločnosti „EniChem“, tieto vysvetlenia sa týkajú iba zmien, ku ktorým došlo v rámci skupiny Eni v období od 20. mája 1996 do 28. novembra 2002, tak ako Všeobecný súd správne konštatoval v bode 299 napadnutého rozsudku. Uvedené odôvodnenia však neobsahujú nijaké spresnenie týkajúce sa spoločností tvoriacich podniky, ktorým sú určené rozhodnutia Polypropylén a PVC II, neuvádzajú, či sú tieto spoločnosti totožné so spoločnosťami uvedenými v spornom rozhodnutí, čo Versalis spochybňuje, a ani sa netýkajú prípadných zmien v tomto kontexte, ku ktorým došlo v období od dátumu prijatia rozhodnutia Polypropylén, t. j. 23. apríla 1986, ako aj rozhodnutia PVC II, t. j. 27. júla 1994, do začiatku porušenia, ktoré bolo konštatované v spornom rozhodnutí, t. j. 20. mája 1996.

146 Z toho vyplýva, že sporné rozhodnutie je v tejto súvislosti nedostatočne odôvodnené.

147 Pokiaľ ide o údajné porušenie zásady kontradiktórnosti spôsobujúce porušenie práva na obhajobu, z judikatúry citovanej v bode 141 tohto rozsudku vyplýva, že Komisia mala povinnosť poskytnúť dostatočné odôvodnenie už pri prijímaní sporného rozhodnutia. Nezdá sa teda, že by viac informácií, ktoré Komisia mohla pri neexistencii údajného porušenia zásady kontradiktórnosti poskytnúť Všeobecnému súdu, mohlo mať nejaký vplyv na výsledok sporu, o ktorom rozhoduje.

148 Čo sa týka tvrdenia, podľa ktorého Versalis alebo Eni SpA počas konania pred Komisiou tiež neuviedli, že adresáti rozhodnutí Polypropylén a PVC II na jednej strane a adresáti sporného rozhodnutia na druhej strane neboli totožní, stačí pripomenúť, že nijaké ustanovenie práva Únie nestanovuje adresátom oznámenia o výhradách povinnosť spochybniť počas správneho konania jednotlivé skutkové a právne okolnosti tohto oznámenia o výhradách.

149 Za týchto podmienok sa Všeobecný súd nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že Komisia v spornom rozhodnutí neuviedla dostatočne podrobné a presné informácie na to, aby bolo možné odôvodniť, že ten istý „podnik“ v zmysle článku 101 ZFEÚ sa opakovane dopustil protiprávneho správania, a v dôsledku toho zrušil článok 2 písm. c) sporného rozhodnutia v rozsahu, v akom stanovuje výšku pokuty uloženej spoločnosti Versalis na 272,25 milióna eur.

150 Vzhľadom na to, že jediný dôvod Komisie na podporu jej vzájomného odvolania nie je dôvodný, musí byť zamietnutý.

O trovách

151 Podľa článku 184 ods. 2 rokovacieho poriadku, ak odvolanie nie je dôvodné, Súdny dvor rozhodne o trovách konania. Podľa článku 138 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku uplatniteľného na konanie o odvolaní na základe článku 184 ods. 1 toho istého rokovacieho poriadku Súdny dvor uloží účastníkovi konania, ktorý vo veci nemal úspech, povinnosť nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

152 Pokiaľ ide o hlavné odvolanie, keďže Komisia navrhla, aby spoločnosti Versalis bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania, a táto spoločnosť nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené, aby jej bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania.

153 Pokiaľ ide o vzájomné odvolanie, keďže spoločnosť Versalis navrhla, aby Komisii bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania, a Komisia nemala úspech vo svojom jedinom dôvode, je opodstatnené, aby jej bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Hlavné odvolanie a vzájomné odvolanie sa zamietajú.**

2. **Versalis SpA je povinná nahradiť trovy konania spojené s hlavným odvolaním.**

3. **Európska komisia je povinná nahradiť trovy konania spojené so vzájomným odvolaním.**

Podpisy